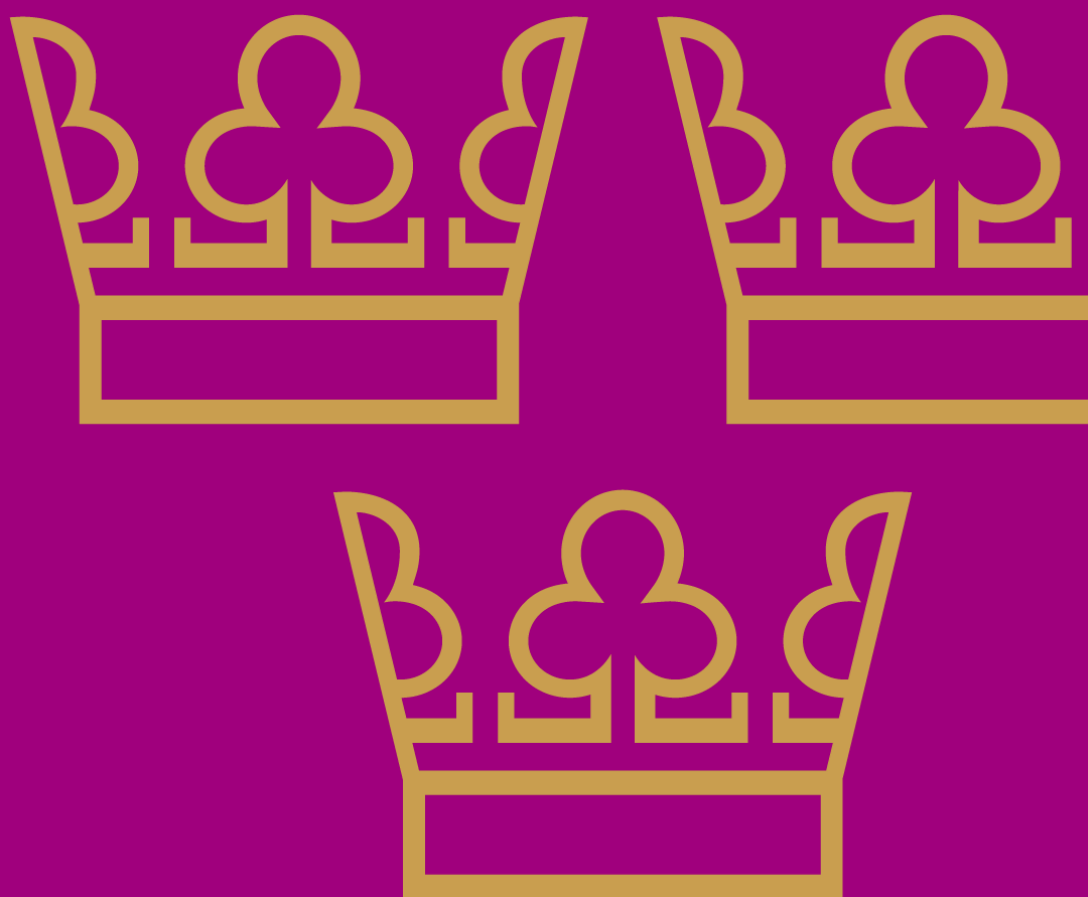

STATSUPPLÅNING

Prognos och analys 2021:2

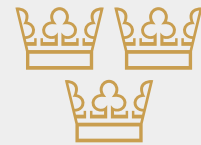

Riksgäldens uppdrag

Riksgälden är statens finansförvaltning. I uppdraget ingår att ta upp lån och förvalta statsskulden. Målet är att göra det till en så låg kostnad som möjligt över tid utan att risken blir för hög.

I Statsupplåning – prognos och analys, som kommer ut tre gånger om året, presenteras prognoser för den ekonomiska utvecklingen och statens budgetsaldo de närmaste två åren. Utifrån dessa beräknar Riksgälden statens upplåningsbehov och tar fram en plan för upplåningen som också redovisas i rapporten. Riksgälden lånar dels för att täcka underskott i statsbudgeten (nettolånebehovet), dels för att betala tillbaka lån som förfaller.

Den femte vardagen i varje månad publiceras utfallet av statens budgetsaldo för den föregående månaden i form av ett pressmeddelande. Utfallet jämförs med prognosen från Statsupplåning – prognos och analys och eventuella avvikelser förklaras. I samband med månadsutfallet redovisas också statsskuldens utveckling i rapporten Sveriges statsskuld.

Förord

I Statsupplåning – prognos och analys 2021:2 presenteras prognoser för statens finanser och upplåning för åren 2021–2022. I det första avsnittet beskrivs den ekonomiska utvecklingen. Därefter redovisas prognoser för statsbudgeten och analysen bakom dem. Dessa prognoser ligger till grund för upplåningen som behandlas i rapportens sista avsnitt.

Rapporten tar hänsyn till utvecklingen fram till den 12 maj 2021.

Hans Lindblad
Riksgäldsdirektör

Innehåll

Sammanfattning	4
Svensk ekonomi återhämtar sig allt snabbare	5
Förbättrade tillväxtutsikter i omvärlden	5
Svensk ekonomi återhämtar krisfallet	8
Arbetslösheten faller gradvis tillbaka	11
Inflationen stiger till måttliga nivåer	12
Kortsiktiga uppåtrisker men nedåtriskerna större över tid	12
Statens budgetsaldo stärks	13
Statens finansiella sparande förbättras gradvis	15
Högre skatteinkomster den största förändringen	16
Fortsatt höga statliga utgifter i år till följd av pandemin	18
Riksgäldens nettoutlåning har positiv effekt båda åren	18
Räntebetalningarna på statsskulden är fortsatt låga	19
Stor osäkerhet kring insättningar på skattekontot	20
Minskad upplåning och förlängd statspapperskurva	21
Minskad auktionsvolym och ny 50-årig statsobligation	22
Oförändrad volym realobligationer och ny löptid läggs till	25
Stocken statsskuldväxlar sjunker efter stor ökning 2020	27
Valutaobligationer för egen del i stället för åt Riksbanken	28
Statsskulden som andel av BNP vänder ner redan i år	28
Appendix	31
Nyckeltalstabeller, prognoser	31
Marknadsinformation	34

Sammanfattning

Svensk ekonomi har stått emot pandemin väl hittills i år och framöver väntas ännu snabbare återhämtning när smittspridningen avtar och restriktionerna lättas. Den expansiva ekonomiska politiken bidrar också. Riksgälden räknar med att BNP är tillbaka på förkrisnivån kring halvårsskiftet och växer 3,5 procent i år och 3,7 procent 2022. Den aggregerade utvecklingen döljer dock att olika sektorer, företag och hushåll drabbas olika hårt av krisen. Effekterna på arbetsmarknaden blir mer långvariga och arbetslösheten väntas ligga kvar på en högre nivå än före pandemin även under nästa år.

Den snabbare återhämtningen i ekonomin leder till ökade skatteinkomster och därmed starkare statsfinanser 2021 och 2022. Riksgälden räknar nu med ett budgetsaldo nära balans i år och ett överskott nästa år som är mer än dubbelt så stort som i förra prognosen. Upprevideringen förklaras av att de positiva effekterna av den högre BNP-tillväxten är större än de extra utgifter som följer av regeringens nya stödåtgärder. Även Riksbankens återbetalning av valutalån hos Riksgälden bidrar till att budgetsaldot går mot överskott igen efter det stora underskott som pandemin medförde 2020.

Den uppreviderade prognosen för budgetsaldot innebär en minskning av statens upplåningsbehov. Riksgälden drar därför ned både den kortfristiga finansieringen med statsskuldväxlar och den långfristiga obligationsupplåningen. Emissionsvolymen i växlar minskar direkt och utbudet av nominella statsobligationer blir lägre från augusti. Realupplåningen ligger kvar samtidigt som en ny realobligation med förfall 2039 introduceras. Riksgälden avser också att ge ut en ny 50-årig nominell statsobligation som förlänger statspapperskurvan och löptiden i statsskulden.

Nyckeltal för svensk ekonomi, statsfinanserna och statens upplåning

<i>Föregående prognos i kursiv</i>	2020	2021		2022	
Svensk ekonomi och statsfinanserna					
BNP-tillväxt (%)	-2,8	3,5	2,4	3,7	4,0
Arbetslöshet (% av arbetskraften)	8,3	8,7	8,6	7,7	7,5
Budgetsaldo (miljarder kronor)	-221	-4	-63	65	30
Statens finansiella sparande (% av BNP)	-3,4	-2,0	-2,7	-0,6	-0,9
Statsskuld (% av BNP)	26	25	26	22	25
Statens upplåning, miljarder kronor					
Nominella statsobligationer	100	85	96	70	90
Realobligationer	13	21	21	21	21
Statsskuldväxlar (stock vid slutet av året)	173	138	185	183	225
Obligationer i utländsk valuta	43	17	17	17	17
för vidareutlåning till Riksbanken	43	0	0	0	0
för statens räkning	0	17	17	17	17

Svensk ekonomi återhämtar sig allt snabbare

Svensk ekonomi har stått emot pandemin väl hittills i år och framöver väntas ännu snabbare återhämtning när smittspridningen avtar och restriktionerna lättas. Den expansiva ekonomiska politiken bidrar också. Riksgälden räknar med att BNP är tillbaka på förkrisnivån kring halvårsskiftet och växer 3,5 procent i år. Det är drygt en procentenhet högre tillväxt än i föregående prognos. Nästa år väntas BNP växa 3,7 procent. Tillväxten drivs i år främst av hushållens konsumtion och sedan i högre grad av investeringar. Den aggregerade utvecklingen döljer dock att olika sektorer, företag och hushåll drabbas olika hårt av krisen, både på kort och längre sikt. Pandemins effekter på arbetsmarknaden blir mer långvariga och arbetslösheten väntas ligga kvar på en högre nivå än före krisen även under 2022.

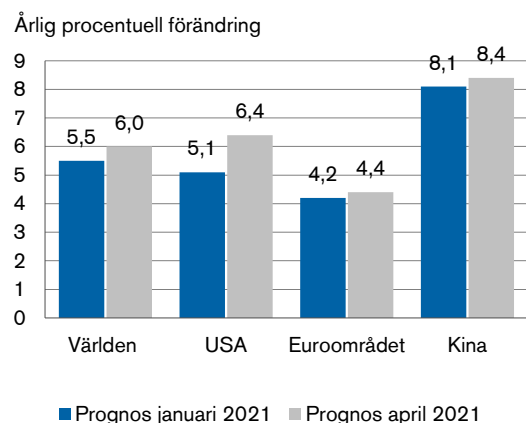
Pandemin fortsätter att påverka den ekonomiska utvecklingen. Ökad smittspridning under hösten ledde till att restriktionerna skärptes, vilket i sin tur gjorde att den ekonomiska återhämtningen stannade av i många länder. Svackan blev dock temporär och det finns redan tecken på ökad efterfrågan. I USA har smittspridningen minskat kraftigt de senaste månaderna och även i Europa är antalet fall på väg ner. För svensk del antar Riksgälden att smittspridningen klingar av de närmaste månaderna och att den sedan förblir relativt låg tack vare en hög immunitet i befolkningen. Därmed kan den gradvisa återgången till ett mer normalt fungerande samhälle fortsätta.

Samtidigt som smittspridningen minskar är den ekonomiska politiken mycket expansiv och så snart restriktionerna kan lättas väntas en kraftfull återhämtning i både Sverige och omvärlden. Pandemins effekter på arbetsmarknaden biter sig dock fast längre. I Sverige sjunker inte arbetslösheten tillbaka till förkrisnivåer under prognosåren och långtidsarbetslösheten fortsätter upp. Flera faktorer talar för att inflationen förblir måttlig de närmaste åren, trots att den stigit i början av 2021.

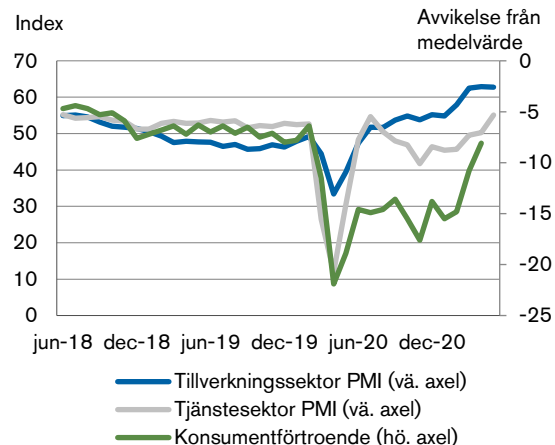
Förbättrade tillväxtutsikter i omvärlden

Efter en temporär minskning i efterfrågan under årets inledning och utbudsstörningar i form av en global brist på bland annat fraktcontainrar och halvledare väntas återhämtningen i omvärlden ta ny fart framåt sommaren. De ekonomiska stöden är omfattande både från finans- och penningpolitiken. Samtidigt börjar restriktionerna lättas på många håll, vilket på sikt ökar efterfrågan även i kontaktintensiva tjänstebanscher.

Såväl IMF som OECD har de senaste månaderna reviderat upp sina konjunkturprognoser. De största revideringarna gäller den amerikanska ekonomin, vars kraftfulla återhämtning väntas gynna USA:s handelspartners och därigenom den globala ekonomin (se diagram 1). Även den europeiska återhämtningen fortsätter, men i långsammare takt. Det globala sammanvägda PMI (inköpschefsindex) uppnådde i april den högsta nivån på elva år och signalerar kraftig expansion.

Diagram 1. IMF:s BNP-prognos för 2021

Källa: IMF.

Diagram 2. Inköpschefsindex och konsumentförtroende för euroområdet

Källor: Markit och Europeiska kommissionen.

Motståndskraftig amerikansk ekonomi

Trots att smittspridningen steg i USA under hösten och vintern har den ekonomiska återhämtningen fortsatt. En förklaring är att restriktionerna generellt inte varit lika omfattande som under inledningen av pandemin. Utöver detta har enorma finanspolitiska stimulanser sjuväts. I december beslutades om ett stimulanspaket på motsvarande 4,4 procent av BNP. Det senaste stimulanspaketet godkändes av kongressen i mars och motsvarade närmare 9 procent av BNP. Paketet innehåller bland annat direkta utbetalningar till hushållen och förlängd arbetslöshetsersättning. Därtill är ytterligare finanspolitiska stimulanser under beredning.

Den hittills beslutade finanspolitiken väntas ge störst tillväxtlyft under det andra kvartalet och därefter ha en mindre effekt under resten av året. Hushållens konsumtion är den amerikanska ekonomins viktigaste draglok. Detaljhandeln ökar redan i snabb takt och konsumentförtroendet har återhämtat det branta fallet. Arbetslösheten i USA fortsätter att minska gradvis men beräknas ändå överstiga förkrisnivån i slutet av prognosperioden.

Fördröjd återhämtning i euroområdet

I euroområdet föll BNP under det fjärde kvartalet. Nedgången berodde framför allt på att hushållen tyngdes av nya omfattande restriktioner och nedstängningar som gjorde att konsumtionen föll. Inkommande statistik tyder på att återhämtningen sattes på paus även under inledningen av 2021, men ledande indikationer tyder på att den kommer ta fart igen.

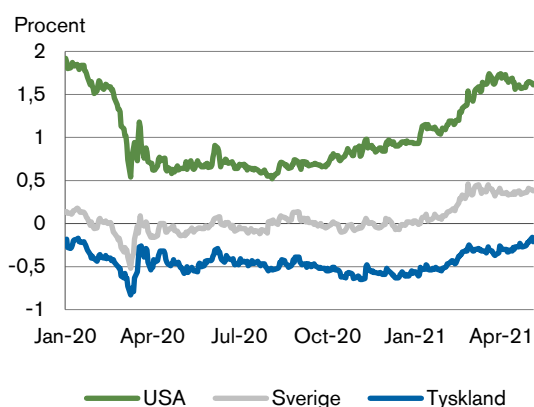
Tudelingen mellan den europeiska tillverkningssektorn och tjänstesektorn består. De senaste månaderna har dock även förtroendet inom tjänstesektorn stigit till neutrala nivåer. Också bland hushållen har förtroendet normaliserats (se diagram 2).

Arbetslösheten i euroområdet steg brant under krisens värsta fas men inte alls i samma utsträckning som i USA. Arbetsmarknadspolitiska åtgärder som korttidspermitteringar är en viktig förklaring till att uppgången i arbetslösheten blev måttlig trots att BNP föll med närmare 7 procent förra året. Detta innebär samtidigt att efterfrågan på arbetskraft endast kommer att öka något under prognosåren trots en återhämtning i ekonomin. Arbetslösheten i euroområdet sjunker därmed tillbaka långsamt.

Tillväxten fortsatt på hög nivå i Kina

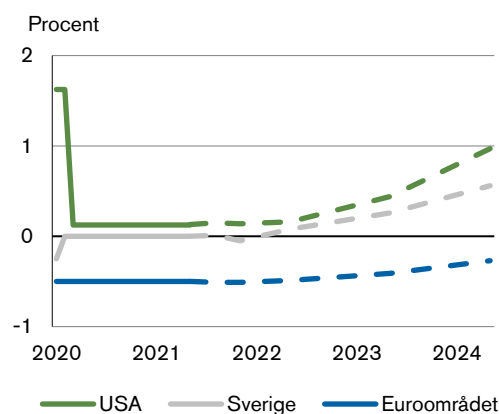
Återhämtningen i Kina har gått snabbt och ekonomin växte med 2 procent 2020, driven av framför allt stark export och offentliga investeringar. Liksom i många andra länder har den kinesiska tjänstesektorn återhämtat sig långsammare än industrin till följd av fortsatta restriktioner. Även i Kina förväntas restriktionerna lätta under året och tillväxten för 2021 bedöms bli cirka 8 procent. Under nästa år dämpas tillväxten till cirka 6 procent när offentliga investeringar minskar.

Diagram 3. Räntor på tioåriga statsobligationer

Källa: Macrobond.

Diagram 4. Marknadens förväntningar om framtida styrräntor

Anm.: Ränteförväntningar baseras på marknadsprissättning per den 21 maj 2021.

Källor: Nationella centralbanker och Bloomberg.

Expansiva finansiella förhållanden trots orosmoln

De finansiella förhållandena har fortsatt att vara mycket expansiva. Ränteskillnader mellan företags- och statsobligationer har legat stabila och på samma nivåer som rådde före pandemin. Kreditförsörjningen till hushåll och företag har genomgående fungerat väl, samtidigt som stora stimulanser och höga tillväxtförväntningar har pressat upp aktiemarknaden. Även inflationsförväntningar och långa räntor har stigit, men ränteuppgången stannade av i början av mars (se diagram 3).

Både Federal Reserve Bank (Fed) och Europeiska centralbanken (ECB) har signalerat oförändrade styrräntor och tillgångsköp. Däremot har centralbankerna i Storbritannien och Kanada kommunicerat en minskning av tillgångsköpen framöver. I och med att återhämtningen går i olika takt i olika ekonomier, prissätter marknaden divergerande penningpolitik på sikt, som framgår i diagram 4.

Sedan årsskiftet har inflationen ökat och närmare sig centralbankernas målnivåer i flera länder. Bland andra Fed och ECB ser den högre inflationen som temporär. Men det finns andra aktörer som bedömer att utvecklingen är mer bestående och ser att de stora finanspolitiska stimulanserna lagt grunden för en överhettning där löner och priser väntas stiga allt snabbare.

Om inflationsuppgången visar sig vara varaktig kan centralbankerna behöva strama åt penningpolitiken tidigare och mer än planerat. Även en temporär inflationsökning kan påverka prissättningen på de finansiella marknaderna. Hög och stigande skuldsättning i många länder utgör en risk på lite längre sikt, framför allt om den högre inflationen blir bestående och leder till högre räntor.

Riksgäldens samlade bedömning är att de finansiella förhållandena kommer att vara fortsatt expansiva under prognosperioden.

Svensk ekonomi återhämtar krisfallet

Pandemin och de restriktioner som har införts fortsätter att påverka svensk BNP-tillväxt, på kort sikt främst genom dämpad konsumtion av tjänster. Samtidigt har effekterna av restriktionerna på BNP blivit mildare över tid. De smittdämpande åtgärderna påverkar nu främst de delar av ekonomin som redan är hårt drabbade. Effekterna på BNP blir därför mindre. Riksgälden antar att antalet nya smittfall minskar framöver och att restriktionerna därmed kan börja lättas. Det medför tillsammans med finanspolitiska stimulanser att återhämtningen tar fart under de närmaste kvartalen.

Hur pandemin utvecklas framöver är en fortsatt stor osäkerhetsfaktor i prognosen, både på upp- och nedsidan (se avsnittet om riskbilden i slutet av kapitlet).

Tabell 1. Försörjningsbalans, fasta priser, prognos

Procentuell förändring ¹	2019	2020	2021	2022
BNP	1,4	-2,8	3,5	3,7
Hushållens konsumtion	1,2	-4,7	3,9	3,4
Offentlig konsumtion	0,3	-0,5	2,8	1,6
Investeringar	-3,1	0,6	3,9	5,9
Lagerinvesteringar ²	-0,1	-0,8	-0,3	0,0
Export	4,8	-5,2	7,7	6,9
Import	1,3	-5,8	7,7	6,9
Nettoexport ²	1,7	0,0	0,3	0,3
BNP (kalenderkorr.)	1,4	-3,1	3,3	3,7

Källor: SCB och Riksgälden.

Tabell 2. Försörjningsbalans, fasta priser, revideringar jämfört med föregående prognos

Procentenheter	2019	2020	2021	2022
BNP	0,0	-0,1	1,1	-0,3
Hushållens konsumtion	-0,1	-0,8	1,8	-1,3
Offentlig konsumtion	0,0	1,3	0,4	0,2
Investeringar	-1,9	1,9	0,6	0,4
Lagerinvesteringar ²	0,0	-0,1	-0,3	0,0
Export	1,2	-0,1	2,5	0,0
Import	0,1	0,7	2,1	-0,1
Nettoexport ²	0,5	-0,4	0,3	0,1
BNP (kalenderkorr.)	0,0	-0,1	1,1	-0,3

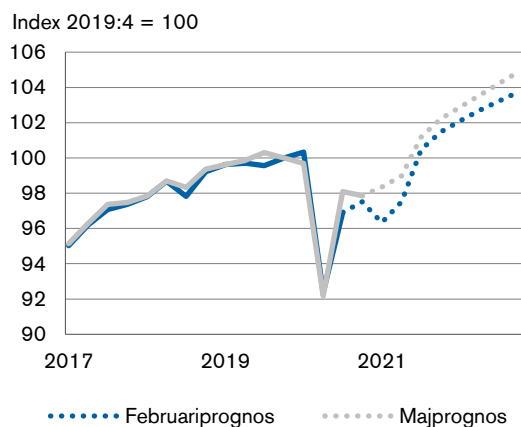
¹ Faktisk förändring jämfört med föregående år.

² Förändring i procent av BNP föregående år.

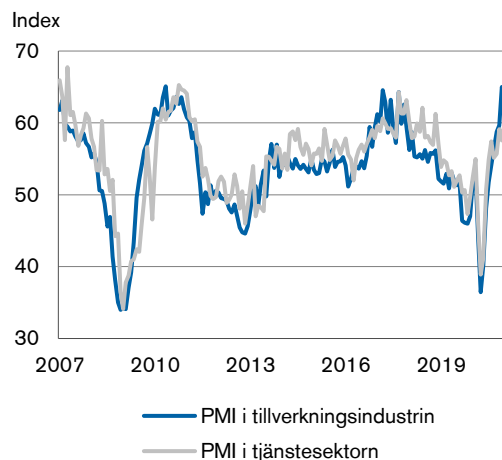
Källor: SCB och Riksgälden.

BNP föll med 2,8 procent i fjol, vilket är den näst största årliga nedgången under efterkrigstiden. Det största uppmätta fallet inträffade under finanskrisen 2009 och var på 4,3 procent. I år växer svensk ekonomi med 3,5 procent och nästa år med 3,7 procent enligt Riksgäldens prognos. Jämfört med förra prognosen har BNP reviderats upp med cirka en procentenhet för 2021. Detta speglar dels att nya utfall ger ett mer fördelaktigt utgångsläge, dels att ekonomin varit oväntat motståndskraftig under inledningen av året. Redan vid halvårsskiftet i år beräknas BNP överstiga förkrisnivån.

De finansiella förhållandena väntas vara mycket expansiva under prognosåren. Därtill får återhämtningen stöd av de finanspolitiska åtgärder som regeringen presenterat. Sett till försörjningsbalansens delar är det främst hushållens konsumtion som driver tillväxten i år. Nästa år blir näringslivet en allt viktigare drivkraft, i synnerhet i tjänstesektorn där investeringarna väntas växa snabbt.

Diagram 5. BNP

Anm.: Säsongrensade data.
Källor: SCB och Riksgälden.

Diagram 6. Företagens förtroende

Anm.: Säsongrensade data. Ett värde över 50 indikerar expansion och ett värde under 50 kontraktion.
Källa: Swedbank.

Indikatorerna visar tilltagande optimism

Nyinkommen statistik visar att BNP ökade under inledningen av 2021. Såväl SCB:s månadsvisa BNP-indikator som Riksgäldens kortsiktsmodeller har visat en uppgång efter det fjärde kvartalets relativt milda fall (se diagram 5).

Inköpschefsindex, såväl inom tjänstesektorn som inom tillverkningsindustrin, ligger kvar på mycket höga nivåer trots omfattande smittspridning (se diagram 6). Inom tillverkningsindustrin steg inköpschefsindex i april till den näst högsta nivån som noterats i seriens historia. Även exportföretagens ordergång är stark. Ett orosmoln är dock att den globala bristen på halvledare hämmar produktionen inom bland annat motorfordonsindustrin.

Konjunkturinstitutets barometerindikator har det senaste året visat en svagare återhämtning jämfört med inköpschefsindex. De senaste månaderna har dock skillnaderna minskat och efter en ovanligt stor och bred uppgång i april visar samtliga delindex utom bygg tillväxt över den trendmässiga. Allra starkast är förtroendet inom tillverkningsindustrin.

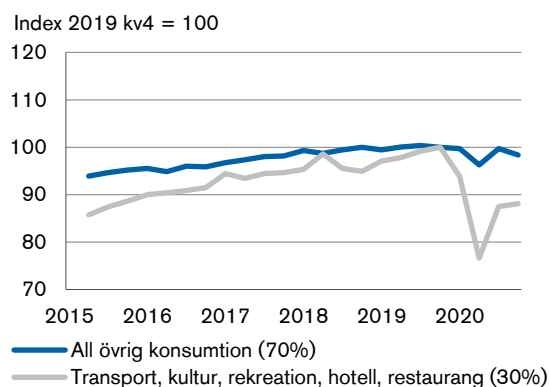
Hushållens konsumtion draglok i återhämtningen

Hushållens konsumtion minskade rejält i fjol och var vid årsskiftet närmare 5 procent under förkrisnivån. Det finns samtidigt en tydlig tudelning mellan konsumtionens olika delar. Konsumtion av transport, rekreation, kultur, restaurang och hotell – som tillsammans utgör cirka 30 procent av totalen – har stått för nästan hela fallet (se diagram 7). Under de kommande åren väntas hushållens konsumtion öka kraftigt och vara den del av försörjningsbalansen som bidrar mest till tillväxten.

De skärpta restriktionerna i kombination med fortsatta rekommendationer om social distansering innebär att samma delar som föll mest under 2020 utvecklas svagt även de närmaste kvartalen. Data över korttransaktioner visar att kontaktnära och personalintensiva konsumtionstjänster som hotell, restaurang och evenemangstjänster fortfarande har en dämpad utveckling, vilket inte minst påverkar de största städernas besöksnäringar. Sett till totalen motverkas detta av att annan konsumtion, som till exempel av livsmedel och sådant som har en tydlig koppling till hemmet, utvecklas väl.

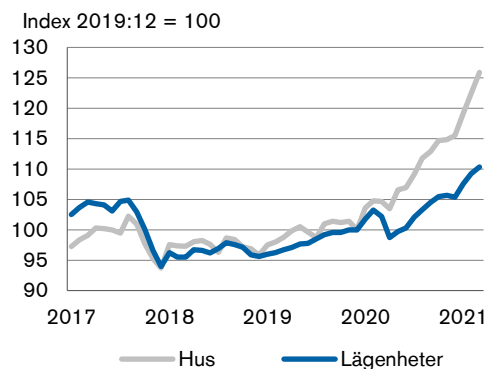
Sammantaget växer hushållens konsumtion klart över historiska snitt både 2021 och 2022 enligt Riksgäldens prognos. Högt sparande i utgångsläget, stigande förmögenheter och en hyfsad utveckling av disponibla inkomster ger många hushåll förutsättningar att öka konsumtionen när tillfälle väl ges. Konsumtionen väntas nå tillbaka till förkrisnivåer i slutet av 2021, vilket är ett par kvartal tidigare än i föregående prognos.

Diagram 7. Konsumtion

Anm.: Säsongsrensade data, fasta priser.
Källa: SCB.

Diagram 8. Bostadspriser

Anm.: Säsongsrensade data, fasta priser.
Källa: SCB.

Investeringarna ger allt större tillväxtbidrag

Investeringarna har påverkats oväntat lite av pandemin. Ett skäl är sannolikt att många företag bedömt att svackan blir kortvarig och därmed inte nämnvärt justerat investeringsplanerna. I år planeras dessutom ökade statliga infrastruktursatsningar och investeringar i försvaret. Nästa år är det näringslivet som driver investeringarna, i synnerhet inom tjänstesektorn.

Även bostadsbyggandet väntas fortsätta att öka. Utbudet av framför allt småhus är lågt och efterfrågan hög. Den höga efterfrågan kan delvis spegla en tendens till ökad utflyttning från storstäderna i spåren av snabb digitalisering och utbredd hemarbete. Låga räntor och en god utveckling av hushållens inkomster och finansiella och reala förmögenheter bidrar också. Mot denna bakgrund är det sannolikt att bostadspriserna fortsätter att stiga, om än i långsammare takt än i fjol (se diagram 8).

Sammantaget ger investeringarna betydande bidrag till återhämtningen, framför allt 2022.

Ljusa utsikter för svensk export trots leveransproblem

Efter det branta fallet under pandemins inledning har exporten haft en snabb återhämtning. Exportorderingen är nu starkare än före pandemin och industrins omdömen om exportorderstocken är tillbaka på normala nivåer.

Varuexporten hålls dock tillbaka på kort sikt av containerbrist och den globala bristen på halvledare som innebär att vissa företag tvingas till tillfälliga produktionsstopp. Efter halvårsskiftet väntas leverans- och utbudsproblemen ha lättat. Investeringarna i viktiga exportländer bedöms också öka i en snabbare takt under det andra halvåret. Därmed kommer även den svenska varuexporten att skjuta fart på nytt efter sommaren. Nedgången i resetjänster fortsätter att dämpa tjänsteexporten, men utrikeshandeln väntas sammantaget ändå ge positiva tillväxtbidrag under prognosåren.

Arbetslösheten faller gradvis tillbaka

Under våren 2020 försämrades arbetsmarknaden kraftigt men mot slutet av året sågs en förbättring med stigande sysselsättning och fallande arbetslöshet (se diagram 9). Främst steg sysselsättningen bland unga och utrikes födda. Det var också inom dessa grupper som sysselsättningen föll mest under krisens inledning. De senaste månaderna har arbetslösheten fortsatt att falla tillbaka enligt Arbetsförmedlingens statistik. Den positiva utvecklingen hänger samman med att realekonomin visat motståndskraft under inledningen av 2021.

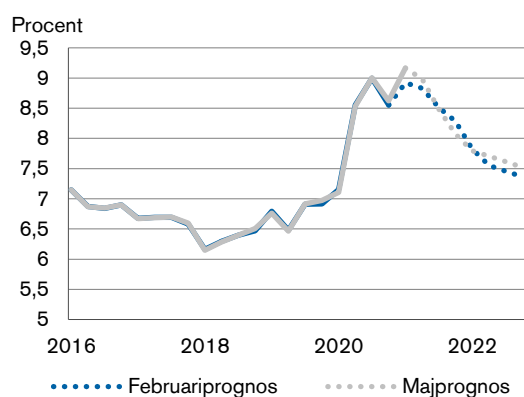
På kort sikt hålls återhämtningen på arbetsmarknaden ändå tillbaka av de restriktioner som infördes i slutet av 2020 och i början av 2021. Ännu en gång är det framför allt delar av tjänstesektorn som drabbas samtidigt som återhämtningen fortsätter inom industrin. Att företagen ges möjlighet att permittera personal med stöd från staten minskar behovet att skära ner på personal.

Under sommaren väntas successivt lättade coronarestriktioner leda till att efterfrågan på arbetskraft stiger. Framåtblickande indikatorer pekar också på en förbättring på arbetsmarknaden. Anställningsplanerna enligt konjunkturbarometern överstiger historiska genomsnitt. Antalet lediga platser har också stigit samtidigt som antalet varsel ligger på normala nivåer.

Sammantaget väntas arbetslösheten fortsätta sjunka gradvis men den kommer ändå att överstiga förkrisnivån även i slutet av prognosperioden. Mätt som årsgenomsnitt väntas arbetslösheten bli 8,7 procent 2021 och 7,7 procent 2022.

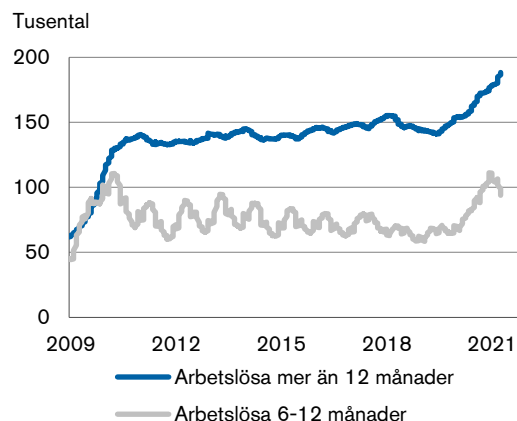
Den omläggning som genomförts av arbetskraftsundersökningen (AKU) medför ett nivåskifte, vilket i sin tur innebär att det är svårt att tolka statistiken under 2021. Helhetsbilden kvarstår dock att återhämtningen går långsammare på arbetsmarknaden än för BNP. Därtill finns det en betydande risk att långtidsarbetslösheten biter sig fast på en högre nivå.

Diagram 9. Arbetslöshet

Anm.: Säsongsrensade data, metodförändring ger högre utgångsläge och försvårar jämförelse mellan prognosomgångarna.
Källor: SCB och Riksgälden.

Diagram 10. Långtidsarbetslöshet

Anm.: Säsongsrensade data.
Källor: SCB och Riksgälden.

Långtidsarbetslösheten ett allt större orosmoln

Långtidsarbetslösheten (definierat som inskrivna arbetslösa mer än 12 månader) är ett växande orosmoln (se diagram 10). Redan före krisen var den hög. Många långtidsarbetslösa är utrikes födda

och personer utan gymnasieutbildning som kan vara svåra att matcha med lediga jobb. Det senaste året har läget försämrats markant för de här grupperna.

Även om återhämtningen får fäste kan långtidsarbetslösheten öka. Långa perioder i arbetslöshet innebär att kunskaper och förmågor påverkas, vilket kan leda till att andra arbetslösa får jobb snabbare när konjunkturen stärks. Riksgäldens bedömning är att antalet inskrivna arbetslösa under mer än 12 månader överstiger 200 000 i år. Det motsvarar cirka 40 procent av alla arbetslösa.

Inflationen stiger till måttliga nivåer

Inflationen var låg i fjol, vilket till stor del förklaras av sjunkande energipriser. Pandemin orsakade dessutom problem när priserna på vissa tjänster som restaurangbesök, logi och utrikesresor skulle mätas. Under större delen av 2020 understeg KPIF-inflationen 1 procent i årstakt.

Under inledningen av 2021 har inflationen stigit snabbare än väntat. KPIF-inflationen uppgick i mars till 1,9 procent i årstakt. Uppgången beror delvis på tekniska faktorer. Konsumtionsmönstren har förändrats snabbt under pandemin, vilket förändrat inflationsvikterna mer än vanligt. Detta har i sin tur haft en positiv effekt på tjänsteprisdelen. Baseeffekter har också bidragit till uppgången. Energi- och andra råvarupriser är klart högre i dag än för ett år sedan, vilket bidragit till en tydlig uppgång i KPIF-inflationen. Även kostnaderna för fartygsfrakter har stigit brant de senaste månaderna, vilket kan komma att påverka priset på större konsumtionsvaror som exempelvis vitvaror. Inköpschefsindex visar också att priset på insatsvaror stigit både inom industrin och inom tjänstesektorn.

Flera faktorer talar samtidigt för att inflationen förblir måttlig under prognoshorisonten. Det handlar bland annat om det senaste årets kronförstärkning, lågt men stigande resursutnyttjande och måttliga löneökningar. Riksgäldens prognos på KPIF-inflationen är 1,9 procent 2021 och 1,5 procent 2022.

Kortsiktiga uppåtrisker men nedåtriskerna större över tid

Hur pandemin utvecklas och vilken påverkan utvecklingen får på BNP är fortsatt den största osäkerhetsfaktorn i prognosen, både på upp- och nedsidan. På kort sikt kan kraften i återhämtningen bli starkare än väntat med en snabbare ökning av efterfrågan inom kontaktintensiva branscher när restriktionerna väl lättas. Om smittspridningen däremot inte dämpas som väntat (eller tar fart på nytt) lär restriktionerna kvarstå, vilket skulle medföra lägre tillväxt än i prognosen främst på lite längre sikt.

En annan osäkerhetsfaktor gäller den ekonomiska politiken. På kort sikt skulle ytterligare stöd-åtgärder kunna leda till högre tillväxt än prognosticerat. På längre sikt handlar osäkerheten om i vilken takt och ordning som olika ekonomisk-politiska åtgärder avvecklas. Policyavvägningen är lika viktig som svår. Dras åtgärderna tillbaka för tidigt kan det stoppa återhämtningen. Ligger de kvar för länge riskerar de att hindra nödvändig strukturomvandling och öka finansiella obalanser, vilka på sikt kan påverka realekonomin negativt. Exempel på sådana obalanser är kraftigt stigande tillgångspriser och en kraftigt ökad skuldsättning i många länder.

Samtidigt har hushållen ökat sitt sparande markant under krisen, framför allt i Europa och USA men till viss del även i Sverige. Denna ökning är en slags buffert, men det är svårt att avgöra i vilken takt sparandet kommer att minska när konjunkturen stärks och i vilken grad konsumtionen kommer att öka. Om det ökade sparandet är en konsekvens av att vissa tjänster inte längre går att konsumera på samma sätt som före pandemin, kommer sannolikt sparandet att gå ner i ungefär samma takt som ekonomier och samhällen öppnar upp. Om det i stället beror på ökad försiktighet i en osäker situation eller mer permanent ändrade beteenden, är det mindre klart i vilken takt sparandet minskar.

Statens budgetsaldo stärks

Den snabbare återhämtningen i ekonomin leder till ökade skatteinkomster och därmed starkare statsfinanser 2021 och 2022. Riksgälden räknar nu med ett budgetsaldo nära balans i år och ett överskott nästa år som är mer än dubbelt så stort som i förra prognosen. Upprevideringen förklaras av att de positiva effekterna av den högre BNP-tillväxten är större än de extra utgifter som följer av regeringens nya stödåtgärder kopplade till pandemin. Även Riksbankens återbetalning av valutalån hos Riksgälden bidrar till att budgetsaldot går mot överskott igen efter det stora underskott som pandemin medförde 2020.

Budgetsaldot har utvecklats bättre än väntat sedan Riksgäldens förra prognos i februari och framöver bedöms den snabbare återhämtningen i ekonomin stärka statsfinanserna ytterligare. Det är framför allt högre skatteinkomster som medför ett ökat primärt saldo. Samtidigt har de åtgärder som regeringen genomför för att stödja ekonomin en motverkande effekt. Sammantaget väntas det primära saldot uppvisa ett underskott även 2021, men det är nu knappt hälften så stort som i förra prognosen (se tabell 1). För 2022 räknar Riksgälden med ett överskott i det primära saldot.

Riksgäldens nettoutlåning har en betydande positiv påverkan på budgetsaldot både i år och nästa år (se tabell 1 och diagram 1). Det beror på att de lån som Riksgälden har tagit upp för finansiering av Riksbankens valutaresev återbetalas. Återbetalningen av dessa lån fanns med redan i februari-prognosen. Räntor på statsskulden har en fortsatt liten påverkan på budgetsaldot.

Sammantaget pekar Riksgäldens prognos på ett underskott i statsbudgeten på 4 miljarder kronor 2021 och ett överskott på 65 miljarder kronor 2022 (se tabell 1). Sett över båda åren innebär det en förstärkning av budgetsaldot med 94 miljarder kronor jämfört med föregående prognos – och en motsvarande minskning av statens nettolånebehov. Statsbudgeten återvänder därmed till överskott efter förra årets stora underskott (se diagram 2).

Tabell 1. Statens budgetsaldo, prognos 2021 och 2022

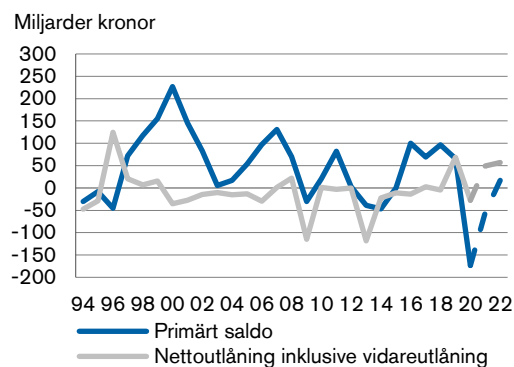
Miljarder kronor	2020	2021		2022	
		maj	(feb)	maj	(feb)
Primärt saldo ¹	-173	-55	(-112)	17	(-23)
Riksgäldens nettoutlåning ^{2,3}	-28	49	(43)	57	(59)
Varav vidareutlåning till Riksbanken	-6	57	(57)	61	(61)
Räntor på statsskulden ³	-19	2	(6)	-9	(-6)
Budgetsaldo⁴	-221	-4	(-63)	65	(30)
Budgetsaldo exkl. vidareutlåning till Riksbanken	-215	-60	(-120)	4	(-31)

¹ Det primära saldot är nettot av statens inkomster och utgifter exklusive räntebetalningar och Riksgäldens nettoutlåning.

² Riksgäldens nettoutlåning utgörs i huvudsak av nettot av myndigheters lån och placeringar i statens internbank.

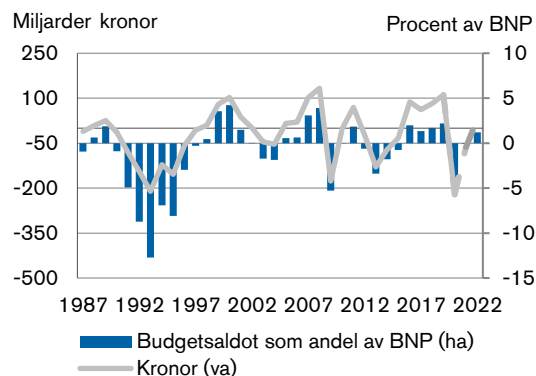
³ I tabellen redovisas nettoutlåningen och räntorna på statsskulden i termer av hur de påverkar budgetsaldot. Tecknen är därmed omvända jämfört med redovisningen i tabell 4 och 5.

⁴ Budgetsaldot med omvänt tecken är statens nettolånebehov.

Diagram 1. Primärt saldo och nettoutlåningens effekt på budgetsaldot

Anm.: Primärt saldo är nettot av statens inkomster och utgifter exklusive räntebetalningar och Riksgäldens nettoutlåning och försäljning av statlig egendom.

Källa: Riksgälden.

Diagram 2. Budgetsaldot över tid

Källor: SCB och Riksgälden.

Ekonomi går starkare och både BNP och lönesumman antas växa snabbare än i föregående prognos. Det får stor påverkan på statens skatteinkomster, som beräknas bli drygt 80 miljarder kronor högre i den nya prognosen för 2021 (se tabell 2). De ökade skatteinkomsterna ger större påverkan på budgetprognosen än de extra reformer som regeringen har presenterat och ytterligare åtgärder som väntas (se ruta på nästa sida). Sammantaget har Riksgälden reviderat upp dessa utgifter med cirka 30 miljarder kronor för 2021.

Tabell 2. Större prognosförändringar i budgetsaldot

Miljarder kronor	2021	2022
Budgetsaldo enligt föregående prognos	-63	30
Primärt saldo	57	40
Varav:		
Skatteinkomster exklusive kapitalplaceringar på skattekonto	78	62
Kapitalplaceringar på skattekonto	5	0
Utdelningar på statens aktier	1	4
Statsbidrag till kommuner	0	0
Arbetsmarknad	3	1
Socialförsäkring	-6	2
Migration	2	1
Bistånd	0	0
Övrigt ¹	-25	-30
Riksgäldens nettoutlåning	6	-2
Varav:		
Vidareutlåning till Riksbanken	0	0
Räntor på statsskulden	-4	-3
Budgetsaldo enligt ny prognos	-4	65

Anm.: Tabellen visar förändringar i saldotermer. Ett positivt belopp innebär att budgetsaldot förstärks och vice versa.

¹ Inkluderar bland annat ospecificerade finanspolitiska åtgärder och företagsstöd på grund av pandemin.

Nästa år upphör många av de tillfälliga krisåtgärderna, men Riksgälden antar nya ofinansierade finanspolitiska åtgärder på 75 miljarder kronor under 2022, vilket är 25 miljarder kronor mer än i prognosen från februari. Det utdragna pandemiförloppet gör att finanspolitiken bedöms behöva stötta den ekonomiska återhämtningen även nästa år.

Omfattande stödåtgärder 2021 och fler reformer 2022

Sedan Riksgäldens föregående prognos i februari har ytterligare finanspolitiska satsningar presenterats. Syftet med åtgärderna är att mildra de ekonomiska konsekvenserna av coronapandemin för företag och privatpersoner och att fortsatt stötta kommunernas och regionernas arbete med bland annat smittspårning och vaccinering.

Budgetpropositionen för 2021 innehöll satsningar på runt 100 miljarder kronor. Därefter har regeringen presenterat ytterligare åtgärder om totalt knappt 125 miljarder kronor i en rad ändringsbudgetar, varav runt hälften har tillkommit sedan Riksgäldens föregående prognos. Bland de större åtgärderna i ändringsbudgetarna sedan februariprognosen märks förlängt omställningsstöd, förlängd ersättning för höga sjuklönekostnader, utökat stöd för korttidsarbete samt medel för vård av patienter med covid-19, testning, smittspårning och vaccinering.

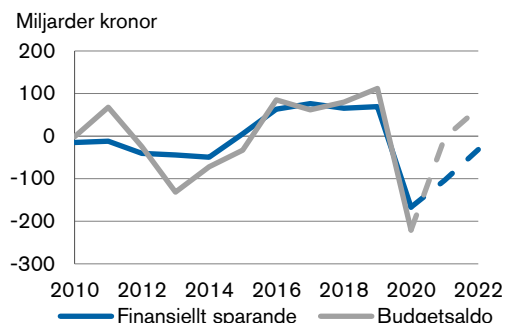
Riksgälden bedömer sammantaget att cirka 75 miljarder kronor av det budgeterade beloppet på 125 miljarder kronor i ändringsbudgetarna kommer att användas. Bedömningen baseras bland annat på att flera av stödåtgärderna riktade mot företag har kommit att användas i betydligt mindre omfattning än vad som har budgeterats. Det gäller exempelvis omställningsstödet, stödet för korttidspermitteringar samt stödet till enskilda näringsidkare.

Utöver de redan annonserade åtgärderna antar Riksgälden att det tillkommer reformer för ytterligare 15 miljarder kronor i år och 75 miljarder kronor nästa år.

Statens finansiella sparande förbättras gradvis

Statens finansiella sparande utvecklas normalt sett jämnare än budgetsaldot. Den största skillnaden mellan budgetsaldot och sparandet både under 2021 och 2022 är de lån som Riksbanken återbetalar till staten. De förbättrar budgetsaldot men inte sparandet. Andra skillnader är periodiseringar av skatter som exempelvis förskjutningar av betalningar gällande anstånd med skattebetalningar och kapitalplaceringar på skattekontot.

Det finansiella sparandet i staten beräknas uppgå till -103 miljarder kronor i år och -31 miljarder kronor nästa år (se diagram 3). Det motsvarar -2,0 procent respektive -0,6 procent av BNP. Jämfört med föregående prognos är det en förbättring av sparandet med 0,7 respektive 0,3 procentenheter.

Diagram 3. Statens finansiella sparande och budgetsaldo

Källor: SCB och Riksgälden.

Tabell 3. Skatteinkomster, förändring från föregående prognos

Miljard kronor	2021	2022
Löneskatter	34	9
Konsumtionsskatter	23	16
Företagsskatter	34	22
Kompletterande skatt	-8	15
Total förändring	83	62

Anm.: Tabellen visar förändringar i saldotermer.
Källa: Riksgälden.

Högre skatteinkomster den största förändringen

Skatteinkomsterna har sedan föregående prognos varit högre än väntat (se diagram 4). Tillsammans med den högre BNP-prognosen bidrar det till att Riksgälden reviderar upp skatteinkomsterna. Det gäller för såväl 2021 som 2022.

Löneskatter, företagsskatter och konsumtionsskatter antas bli betydligt högre under hela prognosperioden, men främst i år (se tabell 3). Högre anstånd av skatt bidrar däremot till att kompletterande skatter blir lägre 2021 än vad som tidigare antogs. Under 2022 bedöms i stället ökade återbetalningar av anstånd och högre kapitalinkomster medföra högre kompletterande skatter.

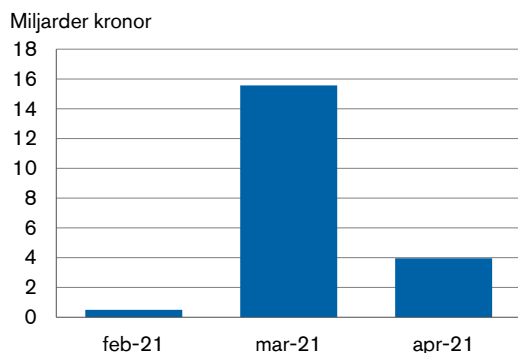
Högre inkomster från löneskatter, företagsskatter och moms

Löneskatterna – som bland annat omfattar skatt på förvärsinkomster och arbetsgivaravgifter – beräknas bli högre än tidigare väntat till följd av den förbättrade makroekonomiska utvecklingen och en starkare utveckling av lönesumman i år. Även under nästa år gör ökad skatt på förvärsinkomst att löneskatterna blir högre än i föregående prognos.

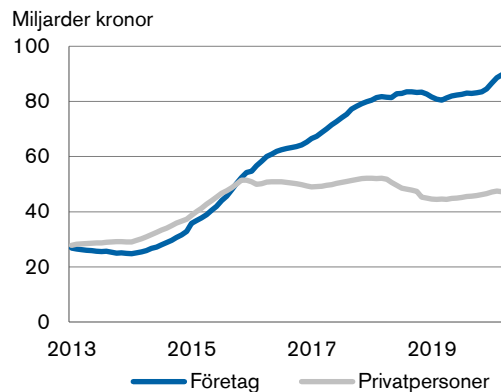
Skatt från företag beräknas bli betydligt högre under både 2021 och 2022 än i Riksgäldens förra prognos. Det är främst företagets vinstutveckling som reviderats upp mot bakgrund av den snabbare återhämtningen i ekonomin och indikatorer som pekar på mycket hög aktivitet för främst tillverkningsindustrin. Vinsterna så här långt beror på att efterfrågan är starkare men också på att många företag kunnat minska sina kostnader för exempelvis resor under pandemin.

Även om många företag går bra finns det fortfarande branscher som har det svårt på grund av pandemin, men i de totala skatteinkomsterna från företag väger dessa branscher inte särskilt tungt. Nedgången för företag generellt har blivit betydligt mildare än väntat både i Sverige och i omvärlden. Det kan bero på att företag har varit effektiva vad det gäller att anpassa sina verksamheter efter förutsättningarna, men en förklaring är också de statliga stöd som betalats ut och den minskade osäkerhet som det har medfört.

Skatteinkomsterna från konsumtionen blir högre både 2021 och 2022 än vad Riksgälden bedömde i föregående prognos. Både hushållens konsumtion och investeringar väntas öka snabbare båda åren, vilket leder till en högre tillväxt av inkomsterna från moms. Punktskatterna är också något uppreviderade till följd av en högre aktivitet i ekonomin.

Diagram 4. Statens skatteinkomster, skillnad mellan utfall och Riksgäldens förra prognos

Källor: Skatteverket och Riksgälden.

Diagram 5. Saldo på skattekonton

Anm.: Avser 12 månaders glidande medelvärde.
Källor: Skatteverket och Riksgälden.

Kompletterande skatt minskar 2021 men ökar 2022

Den kompletterande skatten 2021 bedöms nu bli lägre än i förra prognosen. En viktig förklaring är att anstånden med skattebetalningar har varit betydligt högre än väntat under början av året, samtidigt som återbetalningarna av tidigare anstånd har blivit något lägre. Dessutom har åtgärden förlängts vilket medför ytterligare anstånd. Sammantaget bedömer Riksgälden att anstånden blir cirka 13 miljarder kronor högre än i föregående prognos.

En motverkande effekt på den kompletterande skatten under 2021 kommer från kapitalplaceringar på skattekontot. Riksgälden antar i den nya prognosen att dessa ökar med ytterligare 5 miljarder kronor under 2021 jämfört med förra prognosen. Det innebär ett totalt nettoinflöde på 20 miljarder kronor. Flera faktorer talar för att skattekontot fortsätter att vara ett attraktivt placeringsalternativ, särskilt för företag. Nettoinflödet på skattekonton har fortsatt under de senaste månaderna, där det i synnerhet är företag som ökar sin behållning (se diagram 5). Även om marknadsförväntningar nu pekar på högre räntor på sikt än tidigare, fortsätter centralbanker att indikera mycket expansiv penningpolitik. Även den stora mängd kapital som finns i omlopp på de finansiella marknaderna, till följd av bland annat penningpolitiska stimulanser, talar för ökade placeringar på skattekontot.

Flera faktorer påverkar den kompletterande skatten 2022, som har reviderats upp. Det handlar bland annat om ökade kapitalvinster och utdelningsinkomster till följd av fortsatt expansiva finansiella förhållanden. Vidare innebär högre utbetalningar av anstånd med skatt under 2021 att även återbetalningarna under 2022 ökar. Högre återbetalningar bidrar till den högre kompletterande skatten.

Högre utdelningar

Utdelningarna från statens aktier väntas bli knappt 1 miljard kronor högre i år och 4 miljarder kronor högre nästa år än i förra prognosen. Större delen av ökningen nästa år förklaras av att utdelningen från LKAB väntas bli större bland annat på grund av ett högre järnmalmspris.

Fortsatt höga statliga utgifter i år till följd av pandemin

Statens utgifter ligger kvar på en hög nivå även i år på grund av åtgärder relaterade till coronapandemin. Nästa år väntas utgifterna sjunka då många av regeringens stödåtgärder upphör, men samtidigt antar Riksgälden ytterligare ofinansierade reformer (se ruta på sida 15).

Utgifter kopplade till arbetsmarknadsområdet ligger kvar på en hög nivå både i år och nästa år, om än något lägre än i förra prognosen (se tabell 2). Arbetslösheten bedöms fortsätta sjunka gradvis, vilket medför en nedrevidering av de arbetsmarknadsrelaterade utgifterna. Utgifter för både arbetsmarknadspolitiska åtgärder och arbetslöshetsförsäkringen påverkas.

Den fortsatt höga nivån på de arbetsmarknadsrelaterade utgifterna beror till största delen på att utgifterna för arbetslöshetsförsäkringen hålls uppe dels av att arbetslösheten är hög, dels att taket för ersättningen baserad på inkomst är temporärt höjt samtidigt som kvalifikationskraven har sänkts. Även utgifterna för aktivitetsstöd blir högre än tidigare år. Utgifterna för etableringsersättning är dock lägre än normalt eftersom immigrationen är låg till följd av pandemin.

Utgifter inom socialförsäkringen blir högre i år jämfört med föregående prognos (se tabell 2). Det beror på att regeringen har beslutat att kompensationen för höga sjuklönekostnader förlängs till och med juni i år. Det motverkas av att utbetalningarna av barnbidrag varit något lägre än prognosticerat.

Riksgäldens nettoutlåning har positiv effekt båda åren

Riksgälden nettoutlåning bidrar positivt till budgetsaldot både 2021 och 2022 (se beskrivning av hur nettoutlåningen påverkar statsfinanserna i rutan på nästa sida). Det beror i allt väsentligt på att de lån som Riksgälden tagit upp åt Riksbanken för finansiering av valutareserven betalas tillbaka i takt med att de förfaller. Totalt förfaller lån till Riksbanken för 57 miljarder kronor i år (i februari, mars och november) och 61 miljarder kronor nästa år (i februari, september och oktober). I mars 2022 ska även Svensk Exportkredit återbetala ett lån från Riksgälden på 10 miljarder kronor.

Tabell 4. Riksgäldens nettoutlåning per år

Miljarder kronor	2020	2021	2022
Utlåning	40	-39	-53
CSN	10	13	12
Trafikverket	-2	3	4
Statliga bolag	10	0	-10
Vidareutlåning till Riksbanken	6	-57	-61
Övrigt	16	2	3
Inlåning	13	8	4
CSN, kreditreserv m.m.	1	2	2
Resolutionsreserven	3	4	4
Premiepension, netto ¹	4	-3	-2
Övrigt	4	7	0
Nettoutlåning	28	-47	-57
Nettoutlåning exkl. vidareutlåning till Riksbanken	22	10	4

¹ Premiepension avser nettot av inbetalningar av avgifter och utbetalningar av medel samt övriga förvaltningskostnader.

Riksgäldens nettoutlåning beräknas sammantaget bli ungefär 4 miljarder kronor lägre under de två åren jämfört med förra prognosen. Det beror på till stor del på högre inlåning från Kärnavfallsfonden.

Riksgäldens nettoutlåning – en speciell utgiftspost

Riksgäldens nettoutlåning till myndigheter med flera är en post på statsbudgetens utgiftssida. Det innebär att ökad nettoutlåning försvagar budgetsaldot. Det kan också uttryckas som att nettolånebehovet ökar.

Nettoutlåningen till myndigheter med flera är inte anslagsfinansierad och omfattas inte av utgiftstaket. Den utgörs av förändringen av all ut- och inlåning i statens internbank på Riksgälden. Nettoutlåningen avser dels löpande statlig verksamhet, som till exempel studielån, insättningar till premiepensionssystemet och utlåning till infrastrukturinvesteringar, dels poster som vidareutlåning till Riksbanken och andra länder. Dessa poster kan beslutas med kort varsel och bidrar till att nettoutlåningen kan variera kraftigt från år till år.

Nettoutlåningen påverkar budgetsaldot och statsskulden. Däremot påverkas det finansiella sparandet i staten endast av vissa delar av nettoutlåningen. Exempelvis påverkar utbetalning av och amortering på studielån nettoutlåningen, men inte det finansiella sparandet.

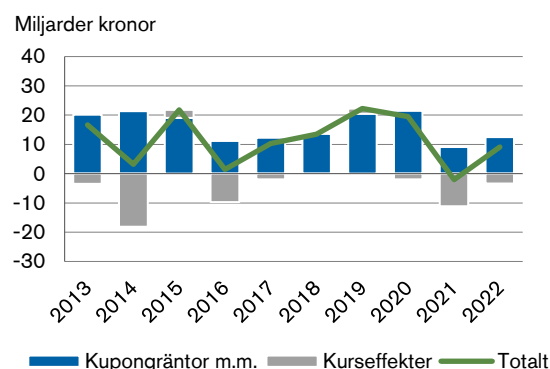
Räntebetalningarna på statsskulden är fortsatt låga

Räntebetalningarna på statsskulden beräknas bli låga under prognosperioden då de successivt fallande marknadsräntorna under en lång period får genomslag i stocken av utestående obligationer. I Riksgäldens nya prognos uppgår räntebetalningarna till -2,0 miljarder kronor i år och 9,1 miljarder kronor 2022 (se tabell 5 och diagram 6).

Tabell 5. Räntebetalningar på statsskulden

Miljarder kronor	2021	2022
Ränta på lån i svenska kronor	-0,4	6,7
Ränta på lån i utländsk valuta	-0,3	-0,5
Realiserade valutadifferenser	-1,3	2,8
Räntor på statsskulden	-2,0	9,1

Diagram 6. Räntebetalningar 2013–2022

Prognosen är något uppreviderad både för i år och nästa år. För 2021 ökar räntebetalningarna med cirka 4 miljarder kronor och 2022 med drygt 3 miljarder kronor. För båda åren förklaras de något högre räntebetalningarna främst av högre kursförluster i samband med byten av realobligationer.

Mellan 2021 och 2022 ökar räntebetalningarna med drygt 11 miljarder kronor. Ökningen mellan åren förklaras bland annat av att Riksgälden under 2022 betalar ut inflationskompensation för en realobligation som förfaller samt större realiserade valutakursförluster.

Riksgälden använder stoppkurser vid beräkningen av statens räntebetalningar och värderingen av Riksbankens valutalån. Stoppdatum för denna prognos är den 30 april 2021.

Stor osäkerhet kring insättningar på skattekontot

Prognosen för statens finanser är fortsatt osäker, inte minst eftersom det är svårt att bedöma hur länge pandemin och dess ekonomiska följdverkningar kommer att fortgå. Osäkerheten rör till stor del i vilken grad stödåtgärderna utnyttjas och hur länge de kommer att vara i bruk, den ekonomiska utvecklingen och dess effekter på skatteinkomsterna, samt kapitalplaceringarna på skattekontot.

Insättningar på skattekontot som inte är avsedda för skatter bedöms ha ökat igen den senaste tiden. Två möjliga incitament för företag och hushåll att använda skattekontot för placeringar har varit räntan på kontot som ligger på 0 procent och att det är ett säkert placeringsalternativ. Att Stiborräntan är negativ samtidigt som mängden likviditet i betalningssystemet har ökat och bedöms öka mer gör det troligt att nettoinflödena av kapitalplaceringar till skattekontot kommer att fortsätta. Bedömningen är dock behäftad med påtaglig osäkerhet och givet storleken på den nuvarande stocken av kapitalplaceringar kan avvikelser från prognosen komma att bli förhållandevis stora.

En grov uppskattning indikerar att runt 80 miljarder kronor av den totala ställningen på skattekontot (se diagram 5) kan vara överinsättningar, eller placeringar, som alltså inte avser skatter eller avgifter. Ett exakt belopp går inte att härleda eftersom varje företag och privatperson avgör storleken på sina extra skattebetalningar. Det blir därför en fråga om bedömningar baserade på skattebasers utveckling och det totala skattekontosaldot. När de pengar som är placerade på skattekontot tas ut kommer budgetsaldot att minska och statsskulden att öka med motsvarande belopp.

Minskad upplåning och förlängd statspapperskurva

Den uppreviderade prognosen för budgetsaldot innebär en minskning av statens upplåningsbehov. Riksgälden drar därför ned både den kortfristiga finansieringen med statskuldväxlar och den långfristiga obligationsupplåningen. Emissionsvolymen i statsskuldväxlar minskar direkt och utbudet av nominella statsobligationer blir lägre än tidigare planerat från augusti. Realupplåningen ligger kvar på den nuvarande nivån samtidigt som en ny realobligation med förfall 2039 introduceras. Riksgälden avser också att ge ut en ny 50-årig nominell statsobligation som förlänger statspapperskurvan och löptiden i statsskulden.

Den nya prognosen för budgetsaldot innebär att statens nettolånebehov sett över 2021 och 2022 är 94 miljarder kronor lägre än i februariprognosen. Det totala upplåningsbehovet, som även inkluderar refinansiering av lån som förfaller, minskar än mer – med sammanlagt 136 miljarder kronor jämfört med förra prognosen (se diagram 1). Det beror på att volymen förfall sjunker nästa år till följd av att upplåningen med statsskuldväxlar minskar i år (se specificering av upplåningsbehovet i tabell A6 i appendix). Hur upplåningsbehovet finansieras framgår i tabell 1 och diagram 2.

Tabell 1. Upplåningsplan

Miljarder kronor	2020	2021		2022	
	utfall	maj	(feb)	maj	(feb)
Upplåning penningmarknad	305	243	(289)	266	(326)
Statsskuldväxlar	173	138	(185)	183	(225)
Likviditetsförvaltningsinstrument	132	106	(104)	83	(101)
Upplåning kapitalmarknad	176	122	(133)	108	(128)
Nominella statsobligationer	100	85	(96)	70	(90)
Realobligationer	13	21	(21)	21	(21)
Gröna obligationer	20	0	(0)	0	(0)
Obligationer i utländsk valuta, varav	43	17	(17)	17	(17)
för vidareutlåning till Riksbanken	43	0	(0)	0	(0)
för egen räkning	0	17	(17)	17	(17)
Total upplåning	481	366	(422)	374	(454)

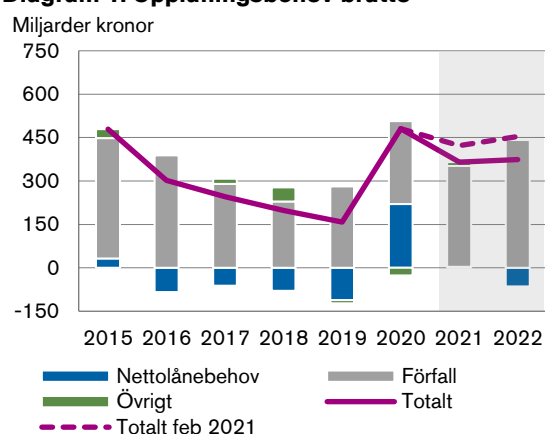
Anm.: Upplåning på penningmarknaden motsvarar utestående stock i slutet av året. Föregående prognos inom parentes.

Den nya upplåningsplanen innebär ett lägre utbud av statsskuldväxlar och nominella statsobligationer. Först minskar den kortfristiga finansieringen med statsskuldväxlar, sedan dras obligationsupplåningen ned. Från augusti sänks auktionsvolymen i nominella statsobligationer till

3,5 miljarder kronor och dessutom tas två av auktionstillfällena bort under andra halvåret 2021. Samtidigt ersätts ett auktionstillfälle i juni med en syndikering av en ny 50-årig obligation. Emissionsvolymerna i realobligationer och i obligationer i utländsk valuta lämnas oförändrade. Policyn för hur Riksgälden använder olika skuldinstrument och anpassar upplåningen beskrivs i rutan på sidan 26.

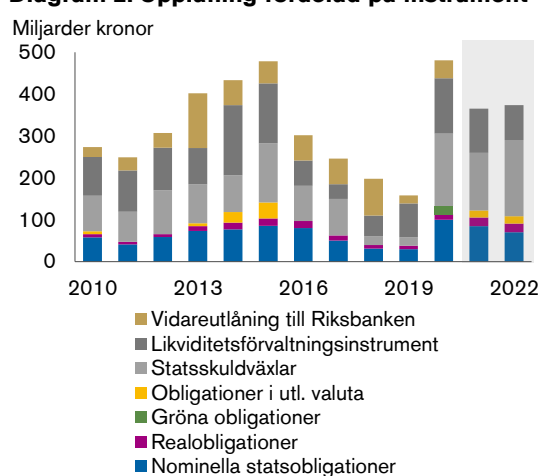
Inga nya emissioner av gröna obligationer finns i planen, vilket är oförändrat jämfört med februari-prognosen. Riksgälden arbetar med rapportering till investerare för statens första gröna obligation som gavs ut i september 2020 och har inte fått ytterligare instruktioner från regeringen.

Diagram 1. Upplåningsbehov brutto

Anm.: Nettolånebehovet är budgetsaldot med omvänt tecken. I posten övrigt ingår bl.a. en justering för att netto-lånebehovet avser likviddag och upplåningen avser affärsdag. Se mer detaljerad information i tabell A6 i appendix. Källa: Riksgälden.

Diagram 2. Upplåning fördelad på instrument

Anm.: Upplåning per kalenderår. Beloppet för statsskuldväxlar och likviditetsförvaltningsinstrument avser utestående stock vid utgången av året. Källa: Riksgälden.

Minskad auktionsvolym och ny 50-årig statsobligation

Emissionsvolymen i nominella statsobligationer sänks från nuvarande 5 miljarder kronor per auktion till 3,5 miljarder kronor från augusti 2021, i stället för till 4,5 miljarder kronor enligt den förra planen. Den ligger sedan kvar på 3,5 miljarder kronor prognosperioden ut. Under andra halvåret utgår dessutom två auktionstillfällen – ett i augusti och ett i december. Även en auktion i juni utgår och ersätts med syndikeringen av den 50-åriga obligationen där den planerade volymen är 10 miljarder kronor.

Sammantaget blir den årliga emissionsvolymen av nominella statsobligationer 85 miljarder kronor 2021 och 70 miljarder kronor 2022. Det kan jämföras med 96 miljarder kronor respektive 90 miljarder kronor i den förra upplåningsplanen.

När det gäller löptider kommer huvuddelen av auktionerna under 2021 och 2022 att göras i det tioåriga segmentet, men det finns fortsatt ett visst utrymme att emittera i fler löptider, både kortare och längre (se utestående nominella statsobligationer i diagram 3). Det gäller även i så kallade "off the run"-obligationer, det vill säga obligationer som inte är referenslån (se ruta på sidan 24).

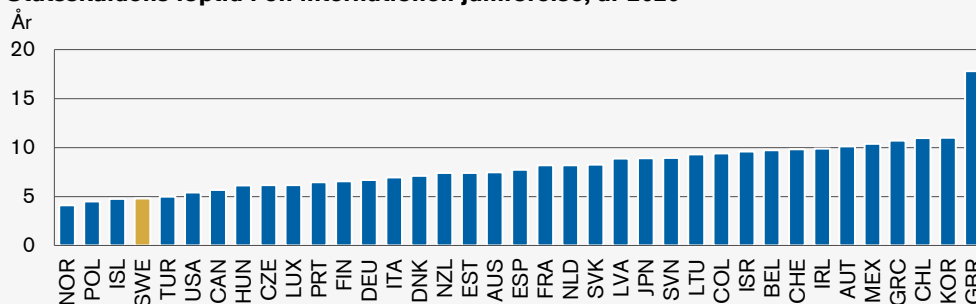
Planen för den nya obligationen med förfall 2071 är att den ska introduceras den 16 juni förutsatt att det då bedöms vara lämpligt utifrån förhållandena på marknaden. Efter introduktionen avser Riksgälden att bygga upp den utestående volymen gradvis över tid genom att emittera mindre volymer i auktioner.

Varför ger Sverige ut en 50-årig statsobligation?

Riksgälden har prövat om Sverige i likhet med andra stater som Belgien och Frankrike bör ge ut en statsobligation med mycket lång löptid. Den samlade bedömningen utifrån prövningen är att det finns sådana skäl även för svenska staten. Riksgälden avser därför att emittera en 50-årig nominell statsobligation. Obligationen bedöms minska risken i statsskuden till en kostnad som är låg sett i ett historiskt perspektiv.

Den 50-åriga obligationen drar ut den svenska statspapperskurvan med drygt 25 år och bidrar till att löptiden i statsskuden förlängs något inom regeringens beslutade styrintervall. Trots att styrintervallet höjdes gradvis under åren 2016 till 2018 är löptiden i den svenska statsskuden fortsatt låg i ett internationellt perspektiv (se diagrammet).

Statsskudens löptid i en internationell jämförelse, år 2020

Anm.: Underlaget för beräkningen skiljer sig åt från land till land. För mer information se Annex A1 i OECD-rapporten. Källa: OECD. 2020 Survey on Central Government Marketable Debt and Borrowing.

Anledningen till att löptidsintervallet höjdes för några år sedan var sjunkande så kallade löptidspremier, vilket innebar att den tidigare kostnadsfördelen med att låna kort – och samtidigt mer riskfyllt – därmed minskade.

Längre löptid innebär lägre risk ur flera aspekter. Dels blir det färre förfall att refinansiera, dels blir kostnaden mindre känslig för ränteförändringar vilket medför att kostnaden varierar mindre. En längre löptid bidrar också till att minska riskerna vid en eventuell störning av den finansiella stabiliteten.

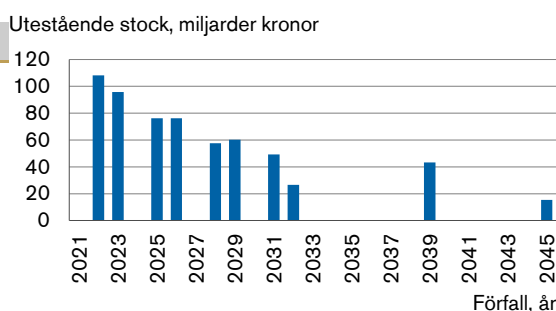
En positiv sidoeffekt av en 50-årig statsobligation är dessutom värdet för samhället av en längre riskfri ränta som kan användas som referens.

Mot dessa positiva effekter står en osäkerhet om huruvida kostnaden för den samlade upplåningen och den löpande finansieringen av underskott i statsbudgeten kan komma att påverkas negativt eller ej av införandet av en så lång obligation. Riksgäldens samlade bedömning är att fördelarna överväger. Osäkerheten talar dock för en försiktighet.

Riksgälden avser därför att introducera obligationen med förfall 2071 i mitten av juni genom en syndikering, där en grupp banker genomför transaktionen. Det planerade emissionsbeloppet i syndikeringen är 10 miljarder kronor. Avsikten är sedan att bygga upp den utestående volymen gradvis genom att emittera mindre poster i de regelbundna auktionerna.

Tabell 2. Viktiga datum

Datum	Tid	Aktivitet
16 jun		Planerad introduktion av SGB 1064
5 aug	09.30	Villkor för byte till SGB IL 3115
2 sep	11.00	Introduktion av SGB IL 3115
3-7 sep	11.00	Byten till SGB IL 3115
23 sep	09.30	Villkor för byte till SGB 1063
21 okt	11.00	Byte till SGB 1063
27 okt	09.30	Statsupplåningsrapport 2021:3

Diagram 3. Utestående statsobligationer

Anm.: Nominella statsobligationer per den 30 april 2021.
Källa: Riksgälden.

Referenslån i den elektroniska interbankmarknaden

Referenslån är det lån som ligger närmast två, fem eller tio år i löptid. Referenslånen ändras vid IMM-datum (International Money Market), det vill säga tredje onsdagen i mars, juni, september och december.

Bytesdatum	2-årigt	5-årigt	10-årigt
Nuvarande	1057	1059	1062
2021-09-15			1056

Anm.: Datum för ändring av referenslån avser likviddag.

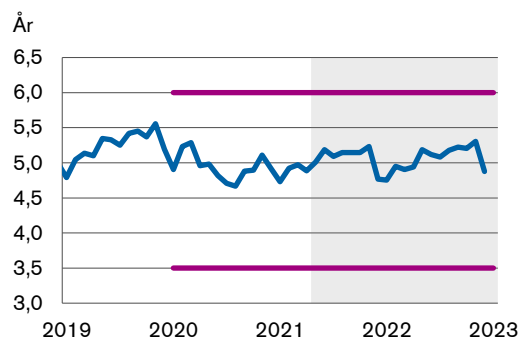
Oförändrad volym av ränteswappar

Riksgälden använder ränteswappar för att justera räntebindningstiden (durationen) i statsskulden. Under många år gjordes ränteswapparna för att förkorta durationen i syfte att sänka den förväntade kostnaden. Men efter att regeringen beslutade att succesivt förlänga durationen i den nominella kronskulden minskade swappbehovet. Riksgälden har ändå behållit en liten volym ränteswappar för att vara närvarande på marknaden och upprätthålla kompetens och fungerande system.

Volymen av ränteswappar beräknas ligga kvar på 5 miljarder kronor per år tillsvidare, där Riksgälden erhåller fast och betalar rörlig ränta. Löptiden i swapparna planeras till intervallet två till fyra år.

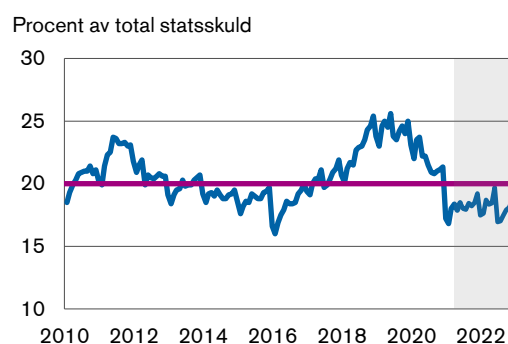
Statsskuldens duration ökar under prognosperioden men ligger fortsatt inom regeringens styrintervall, vilket framgår av diagram 4. Ökningen beror framför allt på att den kortfristiga finansieringen minskar i snabbare takt än den långfristiga, men också på den nya 50-åriga obligationen.

Diagram 4. Statsskuldens duration

Anm.: Löptiden mäts med Macaulayduration. Prognos visar ultimosifför för respektive månad medan utfall visas som månadsmedel. De lila linjerna anger styrintervall för durationen i regeringens riktlinjer.
Källa: Riksgälden.

Diagram 5. Realskuldens andel

Anm.: Prognos visar ultimosifför för respektive månad medan utfall visas som månadsmedel. Den lila linjen visar det långsiktiga målet för realskuldens andel. Andelen beräknas med nominellt belopp till aktuell valutakurs inklusive upplupen inflationskompensation.
Källa: Riksgälden.

Oförändrad volym realobligationer och ny löptid läggs till

Emissionsvolymen i realobligationer höjdes från 1 miljard kronor till 1,25 miljarder kronor per auktion från årsskiftet och ligger kvar på den nivån under prognosperioden. Det motsvarar en årstakt på drygt 21 miljarder kronor för 2021 och 2022. Med denna emissionsvolym styrs andelen realskuld fortsatt mot det långsiktiga riktmärket på 20 procent av statsskulden (se diagram 5).

De utestående realobligationerna har uppnått relativt stora volymer i relation till återstående löptid. Riksgälden har därför sonderat intresset för ytterligare en löptid och landat i att introducera en ny realobligation med förfall den 1 juni 2039. Genom att öka antalet utestående obligationer kan Riksgälden undvika att enskilda lån blir för stora.

Riksgälden planerar att introducera den nya realobligationen i en första auktion i september som följs av bytesauktioner. I planen ligger även en ny blivande tioårig realobligation som emitteras på motsvarande sätt under 2022.

Ändrade villkor för löpande byten i realobligationer

Riksgälden kommer från och med den 1 juni 2021 att återgå till en lägre volym för löpande byten i realobligationer. Volymen minskar från nuvarande 500 miljoner kronor till 250 miljoner kronor per vecka och återförsäljare. Genom att begränsa bytesvolymen strävar Riksgälden efter att långsiktigt kontrollera storleken på utestående lån och förfalloprofilen på realobligationsstocken.

Faciliteten för byten och återköp i 3108 har upphört

Riksgälden erbjöd under mars bytesauktioner av realobligation 3108 mot längre realobligationer innan den återstående löptiden gick under ett år. Som meddelades i statsupplåningsrapporten i februari upphörde Riksgälden efter auktionerna att erbjuda löpande byten och återköp av 3108. Riksgälden kan vid behov återinföra återköpen, dock tidigast efter att KPI för mars 2022 publicerats.

Upplåningspolicy ligger till grund för låneplaneringen

Riksgälden följer en upplåningspolicy för bland annat vilka typer av skuldinstrument som används och hur prioriteringar görs mellan instrumenten och mellan olika löptider.

Nominella statsobligationer är den viktigaste finansieringskällan

Nominella statsobligationer är Riksgäldens största och viktigaste finansieringskälla. Dessa prioriteras därför framför andra instrument. Riksgälden erbjuder regelbundna emissioner via auktioner enligt en fastställd låneplan. Genom att sälja mindre volymer vid många tillfällen minskar risken för att staten behöver låna stora volymer vid ofördelaktiga marknadslägen. Samtidigt erbjuds investerare kontinuerligt tillgång till statsobligationer via primärmarknaden.

En viktig del i strategin för att minimera upplåningskostnaderna på lång sikt är att agera förutsägbart och bygga upp tillräckligt stor volym i varje obligation som ges ut för att säkerställa god likviditet. Det innebär att Riksgälden endast i begränsad utsträckning anpassar upplåningen i statsobligationer efter kortsiktiga förhållanden på marknaden.

Riksgälden strävar också efter att hålla förfallen i obligationsstocken relativt jämna både i storlek och i tid, för att undvika alltför stora refinansieringsbehov under enskilda år.

Realobligationer utgör ett komplement till nominella statsobligationer

Genom att ge ut realobligationer kan Riksgälden attrahera investerare som vill undvika risken för att inflationen urholkar värdet på obligationerna. Upplåningen i realobligationer bör vara tillräckligt stor för att möjliggöra likvid handel, men inte så stor att den tränger undan nominella statsobligationer och försämrar likviditeten på den marknaden.

Även när det gäller realobligationerna emitterar Riksgälden regelbundet i auktioner och strävar efter jämna förfall. För att underlätta återinvesteringar vid förfall siktar Riksgälden på att begränsa utestående volym i obligationer som förfaller till cirka 20 miljarder kronor.

Obligationer i utländsk valuta bidrar till god låneberedskap

På den internationella kapitalmarknaden kan Riksgälden nå fler investerare och låna stora belopp på kort tid. Det finns därför skäl att ge ut obligationer i utländsk valuta även när lånebehovet är litet för att på så vis upprätthålla beredskapen att låna större belopp om det skulle behövas. Riksgälden ger även ut värdepapper med kortare löptid i utländsk valuta.

Eftersom Riksgälden är en liten aktör på den internationella kapitalmarknaden, till skillnad från på kronmarknaden, är möjligheterna större att agera flexibelt och anpassa upplåningen efter rådande marknadsförhållanden.

Statsskuldväxlar används för att parera svängningar i lånebehovet

Med statsskuldväxlar kan Riksgälden låna på korta löptider i kronmarknaden. Statsskuldväxlar emitteras regelbundet via auktioner och kan också säljas inom likviditetsförvaltningen. I den planerade upplåningen används växlarna framför allt för att parera svängningar i lånebehovet. På så vis kan upplåningen i statsobligationer hållas stabil.

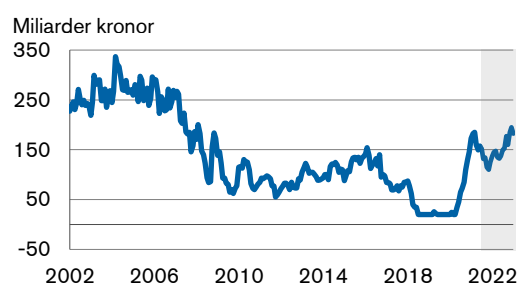
Stocken statsskuldväxlar sjunker efter stor ökning 2020

Riksgälden räknar med att stocken statsskuldväxlar minskar från 173 miljarder kronor i slutet av 2020 till 138 miljarder kronor i år i stället för att öka till 185 miljarder kronor enligt den tidigare planen. Nästa år beräknas stocken landa på 183 miljarder kronor, vilket innebär en neddragning med drygt 40 miljarder kronor jämfört med föregående prognos (se diagram 6).

Emissionerna av statsskuldväxlar planeras utifrån den löptidspolicy som beskrivs i rutan nedan och volymen i auktionerna kommer framöver att varieras inom intervallet 5–20 miljarder kronor. I den förra planen var intervallet 7,5–20 miljarder kronor. Riksgälden planerar volymerna i enskilda auktioner utifrån säsongsmönster och kan sedan vid behov justera ytterligare inför varje auktion.

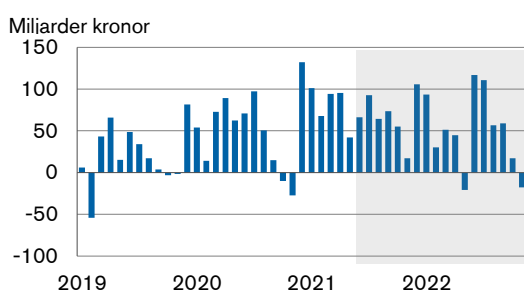
Det upplåningsbehov som återstår efter de reguljära emissionerna av statsskuldväxlar och obligationer hanterar Riksgälden inom likviditetsförvaltningen bland annat genom att ge ut växlar löpande (on tap) eller commercial paper i utländsk valuta. Den volym likviditetsförvaltningsinstrument som ligger i planen justeras löpande efter hur budgetsaldot och den reguljära upplåningen utvecklas. På så vis finns det god flexibilitet att hantera osäkerhet i det korta perspektivet. Diagram 7 visar utfall och prognos för likviditetsförvaltningen.

Diagram 6. Stock av statsskuldväxlar

Källa: Riksgälden.

Diagram 7. Likviditetsförvaltningen

Anm.: Nominellt belopp inkl. förvaltningstillgångar. Positivt belopp innebär lånebehov, negativt innebär kassaöverskott.

Källa: Riksgälden.

Nuvarande löptidspolicy för statsskuldväxlar

Riksgälden utökade från och med juni 2020 antalet utestående löptider i statsskuldväxlar för att möta det växande lånebehovet. Förändringen innebar en ökning av antalet utestående statsskuldsväxlar från fyra till sex där den längsta löptiden är upp till tolv månader.

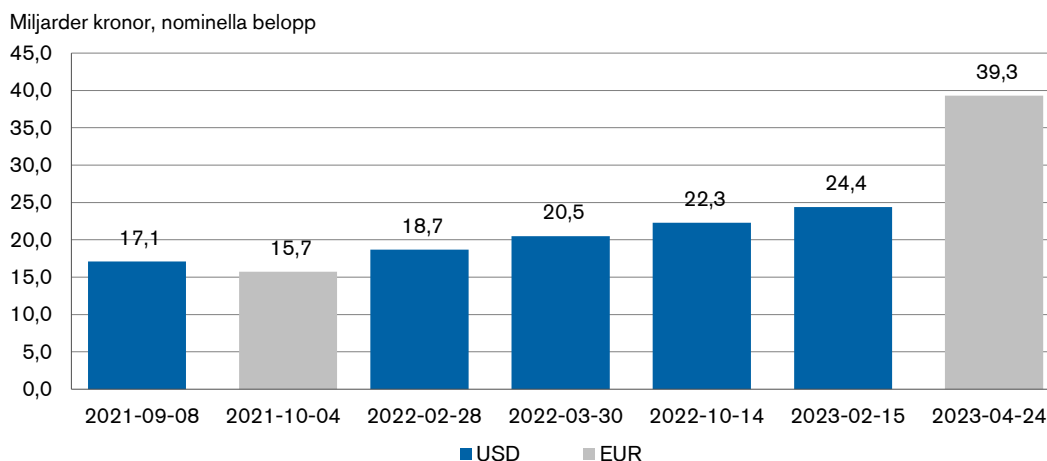
Policyn innebär att Riksgälden var tredje månad ger ut en ny tolv månadersväxel med förfall på ett IMM-datum (tredje onsdagen i mars, juni, september och december). De övriga månaderna introduceras en ny tremånadersväxel.

Riksgälden emitterar även statsskuldväxlar löpande (on tap) inom ramen för likviditetsförvaltningen. Det gäller statsskuldväxlar med de två kortaste löptiderna och med skräddarsydda löptider (likviditetsväxlar).

Valutaobligationer för egen del i stället för åt Riksbanken

Riksgälden har de senaste åren gett ut obligationer i utländsk valuta endast för finansiering av Riksbankens valutareserv. I januari 2021 beslutade Riksbanken att börja finansiera valutareserven på egen hand och därmed betala tillbaka lånen från Riksgälden i takt med att de förfaller. Riksgälden ger därför inte längre ut valutaobligationer löpande åt Riksbanken. Däremot har Riksgälden alltid beredskap att låna i utländsk valuta åt Riksbanken om behov uppstår.

Diagram 8. Förfall av vidareutlåning till Riksbanken

Anm.: Nominellt belopp, ursprunglig valutakurs. Lånet som förfaller 2021-10-04 är commercial paper, övriga obligationer.
Källa: Riksgälden.

För att upprätthålla en närvaro på den internationella kapitalmarknaden när lånen för Riksbanken upphör kommer Riksgälden, som kommunicerades i förra statsupplåningsrapporten, att ge ut en viss volym obligationer i utländsk valuta för egen räkning. I planen ligger fortsatt en emissionsvolym på motsvarande 17 miljarder kronor för såväl 2021 som 2022. Riksgälden bedömer att det är viktigt av beredskapsskäl att ge ut valutaobligationer med en viss regelbundenhet (se ruta på sidan 26).

Här kan det vara värt att notera att upplåning i utländsk valuta inte innebär att valutaexponeringen i statsskulden ökar eftersom Riksgälden hanterar den med derivat.

Statsskulden som andel av BNP vänder ner redan i år

Statsskulden var 1 280 miljarder kronor i slutet av 2020, vilket motsvarar 26 procent av BNP. I år beräknas statsskulden uppgå till 1 283 miljarder kronor för att sedan minska till 1 221 miljarder kronor 2022. Det motsvarar 25 procent respektive 22 procent av BNP (se diagram 9 och tabell 3).

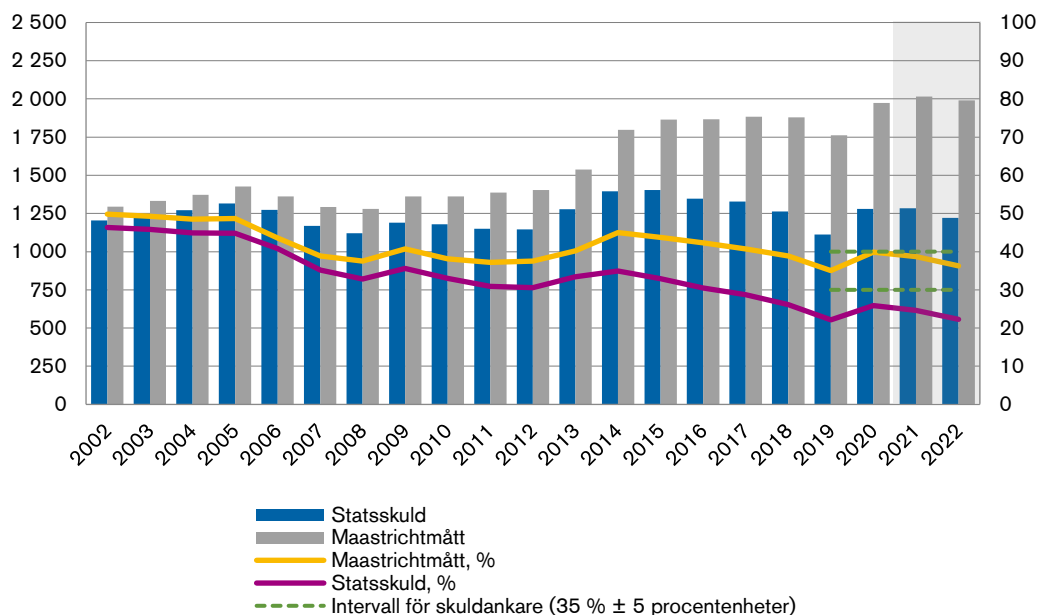
Maastrichtskulden väntas minska från 40 procent av BNP i slutet av 2020 till 39 procent 2021 och 36 procent 2022. Måttet omfattar den konsoliderade skulden för hela den offentliga sektorn och

används vid internationella jämförelser (se ruta på sidan 30). Det är också detta mått som ligger till grund för skuldankaret på 35 procent av BNP (± 5 procentenheter) i det finanspolitiska ramverket.

Diagram 9. Statsskuldens utveckling

Miljarder kronor

Procent av BNP

Källor: Riksgälden och SCB.

Tabell 3. Från nettolånebehov till statsskuld

Miljarder kronor	2018	2019	2020	2021	2022
Nettolånebehov (budgetsaldot med omvänt tecken)	-80	-112	221	4	-65
Affärsdagsjustering m.m. ¹	37	-15	-25	9	0
Nettoupplåning och affärsdagsjustering m.m.	-43	-127	196	12	-65
A. Nettobelopp, inkl. förvaltningstillgångar	1 160	1 033	1 229	1 242	1 176
Inflationskompensation	28	26	18	21	21
Valutakurseffekter	26	26	-4	0	4
B. Nettobelopp till aktuell valutakurs och inflationskompensation	1 215	1 085	1 243	1 263	1 201
Förvaltningstillgångar	47	28	38	20	20
C. Statsskuld	1 262	1 113	1 280	1 283	1 221
Förvaltningstillgångar	-47	-28	-38	-20	-20
Vidareutlåning	-259	-193	-174	-121	-66
D. Statsskuld inkl. vidareutlåning och förvaltningstillgångar	956	893	1 069	1 142	1 135
Nominell BNP	4 828	5 025	4 951	5 204	5 492
C. Statsskuld, % av BNP	26	22	26	25	22
D. Statsskuld inkl. vidareutlåning och förvaltningstillgångar, % av BNP	20	18	22	22	21

¹ Skillnaden kommer av att upplåningen redovisas på affärsdag medan nettolånebehovet redovisas på likviddag.

Olika mått på statsskuld i statistiken

Det finns olika sätt att mäta statens skuldsättning. Riksgälden redovisar den *okonsoliderade statsskulden*. Måttet visar statens bruttoskuld och inkluderar alla lån som Riksgälden tagit upp för statens räkning, oavsett vem som äger fordringarna på staten. Skulden redovisas till nominellt slutvärde enligt de principer som tillämpas inom EU.

Några statliga myndigheter äger statsobligationer och statsskuldväxlar. I den *konsoliderade statsskulden* räknas sådant inomstatligt ägande bort. Måttet ger en samlad bild av statens ekonomiska ställning och används i regeringens budgetproposition och i årsredovisningen för staten. Den konsoliderade statsskulden beräknas av Ekonomistyrningsverket.

Ett skuldmått som ofta används i internationella jämförelser är den *offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld*, som också kallas *Maastrichtskulden*. Denna skuld är större än statskulden eftersom den innefattar hela den offentliga sektorn, det vill säga även kommuner, regioner och pensionssystemet. Beräkningen baseras på villkor i Maastrichtfördraget. Enligt EU:s skuldkriterium får Maastrichtskulden inte överstiga 60 procent av BNP.

Maastrichtskulden är också det mått som avses i budgetramverket och som ligger till grund för det skuldankare på 35 procent av BNP som riksdagen har beslutat ska gälla från 2019. Den offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld publiceras av SCB.

Appendix

Nyckeltalstabeller, prognoser

Tabell A1. Statens finansiella sparande

Miljarder kronor	2018	2019	2020	2021	2022
Budgetsaldo	80	112	-221	-4	65
Avgränsningar	4	-50	28	-62	-75
Försäljning av aktiebolag	2	0	0	0	0
Extraordinära utdelningar	0	0	0	0	0
Delar av Riksgäldens nettoutlåning	6	-67	31	-48	-57
Övriga avgränsningar m.m.	-3	17	-3	-14	-18
Periodiseringar	-19	7	26	-38	-22
Periodisering av skatter	-20	0	17	-29	-21
Periodisering av räntor m.m.	1	7	9	-9	-1
Finansiellt sparande i staten	66	69	-167	-103	-31
Finansiellt sparande i staten, procent av BNP	1,4	1,4	-3,4	-2,0	-0,6

Tabell A2. Prognos på statens budgetsaldo per månad

Miljarder kronor	Primärt saldo	Nettoutlåning	Räntor på statsskulden	Budgetsaldo
maj-21	41,9	-3,2	-1,7	36,9
jun-21	-35,9	4,9	-4,3	-35,3
jul-21	-11,1	4,4	0,4	-6,3
aug-21	17,2	3,4	0,7	21,3
sep-21	-5,0	18,4	0,9	14,2
okt-21	-16,7	17,6	1,4	2,3
nov-21	14,4	3,1	-1,6	15,9
dec-21	-57,4	-43,6	1,1	-99,9
jan-22	-3,0	1,7	1,3	0,0
feb-22	47,2	21,3	1,5	70,0
mar-22	-14,8	33,6	-1,6	17,2
apr-22	-13,1	2,2	0,4	-10,5

Tabell A3. Förändringar mellan år, effekt på budgetsaldot

Miljarder kronor	2018	2019	2020	2021	2022
Budgetsaldo, nivå	80	112	-221	-4	65
Förändring från föregående år	18	32	-333	217	69
Primärt saldo	29	-33	-238	121	70
Skatteinkomster	66	-8	-86	174	67
Statsbidrag till kommuner	-5	-9	-37	4	5
Arbetsmarknad	-1	7	-8	-6	2
Socialförsäkring	-14	-5	-7	4	0
Migration och bistånd	14	11	9	-3	-2
Försäljning av statliga tillgångar	2	-2	0	0	0
Utdelningar på statens aktier	6	0	4	-1	4
EU-avgift	-9	0	-11	0	3
Övrigt	-31	-28	-103	-51	-9
Riksgäldens nettoutlåning exkl. vidareutlåning	-1	-5	-23	11	6
Vidareutlåning	-7	78	-73	63	5
Räntor på statskulden	-3	-8	2	21	-11

Tabell A4. Jämförelse mellan saldoprognoser, miljarder kronor

Miljarder kronor	Budgetsaldo	Varav försäljningsinkomster	Justerat budgetsaldo
Riksgälden (27 maj)			
2021	-4	0	-4
2022	65	0	65
Regeringen (15 april)			
2021	-140	5	-145
2022	77	5	72
KI (31 mars)			
2021	10	0	10
2022	91	0	91
ESV (25 mars)			
2021	-64	0	-64
2022	118	0	118

Tabell A5. Utdelningar på statens aktier

Miljarder kronor	2021	2022
Akademiska hus AB	2,1	2,2
LKAB	5,9	7,9
Telia Company AB	3,2	3,3
Vattenfall AB	4,0	5,0
Sveaskog AB	0,9	1,0
Övriga bolag	1,5	1,8
Totalt	17,6	21,2

Tabell A6. Totalt upplåningsbehov, brutto

Miljarder kronor	2018	2019	2020	2021	2022
Nettolånebehov (budgetsaldo med omvänt tecken)	-80	-112	221	4	-65
Affärsdagsjustering m.m. ¹	37	-15	-25	9	0
Privatmarknad & säkerheter, netto²	12	4	-2	4	-2
Förfall penningmarknad³	122	70	101	305	243
Statsskuldväxlar	88	20	20	173	138
Likviditetsförvaltningsinstrument	35	50	81	132	106
Förfall, byten och uppköp, kapitalmarknad	107	211	185	44	198
Nominella statsobligationer	5	99	96	0	112
Realobligationer	1	25	19	3	25
Obligationer i utländsk valuta ⁴	101	87	70	41	61
Totalt upplåningsbehov, brutto	198	158	481	366	374

¹ Skillnaden kommer av att upplåningen redovisas på affärsdag medan nettolånebehovet redovisas på likviddag.

² Nettoförändring i privatmarknadsupplåning och säkerheter.

³ Initial stock med förfall inom 12 månader. Likviditetsförvaltningsinstrument redovisas netto, inklusive tillgångar. Commercial paper är inkluderat i likviditetsförvaltningsinstrument.

⁴ Beräknat med den växelkurs obligationerna ursprungligen gavs ut till.

Tabell A7. Nettolånebehov och nettoupplåning

Miljarder kronor	2018	2019	2020	2021	2022
Nettolånebehov (budgetsaldo med omvänt tecken)	-80	-112	221	4	-65
Affärsdagsjustering m.m. ¹	37	-15	-25	9	0
Nettoupplåning	-43	-127	196	12	-65
Privatmarknad, säkerheter m.m., netto	-12	-4	2	-4	2
Penningmarknad, netto	-52	31	203	-62	23
Statsskuldväxlar	-68	0	153	-35	45
Commercial paper	-4	0	31	-31	0
Likviditetsförvaltningsinstrument	20	31	19	5	-22
Kapitalmarknad, netto	21	-154	-9	78	-90
Nominella statsobligationer	27	-69	4	84	-42
Realobligationer	7	-17	-6	18	-3
Gröna obligationer	0	0	20	0	0
Obligationer i utländsk valuta	-13	-68	-27	-24	-45
Nettoupplåning	-43	-127	196	12	-65

¹ Skillnaden kommer av att upplåningen redovisas på affärsdag medan nettolånebehovet redovisas på likviddag.

Marknadsinformation

Nominella statsobligationer, auktionsdatum

Annonseringsdag	Auktionsdag	Likviddag
2021-05-26	2021-06-02	2021-06-04
2021-05-27	2021-06-16**	2021-06-23
2021-08-18	2021-08-25	2021-08-27
2021-09-01	2021-09-08	2021-09-10
2021-09-15	2021-09-22	2021-09-24
2021-09-29	2021-10-06	2021-10-08
2021-10-13	2021-10-20	2021-10-22
2021-09-23	2021-10-21*	2021-10-25
2021-11-10	2021-11-17	2021-11-19
2021-11-24	2021-12-01	2021-12-03

*Bytesauktion **Syndikering

Nominella statsobligationer, utestående belopp

Förfallodag	Kupong %	Obligation	Miljoner kr
2022-06-01	3,50	1054	108 131
2023-11-13	1,50	1057	95 885
2025-05-12	2,50	1058	76 126
2026-11-12	1,00	1059	76 164
2028-05-12	0,75	1060	57 513
2029-11-12	0,75	1061	60 339
2031-05-12	0,13	1062	49 140
2032-06-01	2,25	1056	26 500
2039-03-30	3,50	1053	43 213
2045-11-24	0,50	1063	15 472
Summa nominella statsobligationer			608 483

Anm.: Utestående belopp den 30 april 2021.

Realobligationer, auktionsdatum

Annonseringsdag	Auktionsdag	Likviddag
2021-06-03	2021-06-10	2021-06-14
2021-08-12	2021-08-19	2021-08-23
2021-08-26	2021-09-02	2021-09-06
2021-08-05	2021-09-03*	2021-09-07
2021-08-05	2021-09-06*	2021-09-08
2021-08-05	2021-09-07*	2021-09-09
2021-09-09	2021-09-16	2021-09-20
2021-09-23	2021-09-30	2021-10-04
2021-10-07	2021-10-14	2021-10-18
2021-10-21	2021-10-28	2021-11-01
2021-11-04	2021-11-11	2021-11-15
2021-11-18	2021-11-25	2021-11-29

*Bytesauktion

Realobligationer, utestående belopp

Förfallodag	Kupong %	Obligation	Miljoner kr
2022-06-01	0,25	3108	22 495
2025-06-01	1,00	3109	33 312
2026-06-01	0,125	3112	29 525
2027-12-01	0,125	3113	21 449
2028-12-01	3,50	3103	1
2028-12-01	3,50	3104	27 086
2030-06-01	0,125	3114	13 543
2032-06-01	0,125	3111	21 011
Summa realobligationer			168 422

Anm.: Utestående belopp den 30 april 2021.

Statsskuldväxlar, auktionsdatum

Annonseringsdag	Auktionsdag	Likviddag
2021-06-02	2021-06-09	2021-06-11
2021-06-16	2021-06-23	2021-06-28
2021-06-30	2021-07-07	2021-07-09
2021-07-28	2021-08-04	2021-08-06
2021-08-11	2021-08-18	2021-08-20
2021-08-25	2021-09-01	2021-09-03
2021-09-08	2021-09-15	2021-09-17
2021-09-22	2021-09-29	2021-10-01
2021-10-06	2021-10-13	2021-10-15
2021-10-20	2021-10-27	2021-10-29
2021-11-03	2021-11-10	2021-11-12
2021-11-17	2021-11-24	2021-11-26
2021-12-01	2021-12-08	2021-12-10
2021-12-15	2021-12-22	2021-12-27
2021-12-28	2022-01-04	2022-01-07

Statsskuldväxlar, utestående belopp

Förfallodag	Miljoner kr
2021-05-19	17 500
2021-06-16	35 262
2021-07-21	27 500
2021-09-15	34 424
2021-12-15	22 500
2022-03-16	12 500
Summa statsskuldväxlar	149 686

Anm.: Utestående belopp den 30 april 2021.

Kreditbetyg

Kreditvärderingsinstitut	Kronskuld	Valutaskuld
Moody's	Aaa	Aaa
Standard & Poor's	AAA	AAA
Fitch	AAA	AAA

Återförsäljare

Återförsäljare	Statsobligationer	Realobligationer	Statsskuldväxlar	Telefon
Barclays	•			+44 203 555 1907
Danske Markets	•	•	•	+46 8 568 808 44
Handelsbanken Markets	•	•	•	+46 8 463 46 50
NatWest Markets	•			+44 207 805 0363
Nordea Markets	•	•	•	+45 3333 1609
				+46 8 614 91 07
SEB	•	•	•	+46 8 506 231 51
Swedbank	•	•	•	+46 8 700 99 00

Kontakt

Mårten Bjellerup, chefekonom 08 613 46 61

Anna Sjulander, skuldförvaltningschef, 08 613 47 77

Nästa rapport

Preliminärt datum för publiceringen av Statsupplåning – prognos och analys 2021:3 är den 27 oktober 2021.

Riksgälden arbetar för att statens finanser hanteras effektivt och att det finansiella systemet är stabilt. Riksgälden spelar därmed en viktig roll både på finansmarknaden och i samhällsekonomin.

Besöksadress: Olof Palmes gata 17 | Postadress: 103 74 Stockholm | Telefon: 08 613 45 00
E-post: riksgalden@riksgalden.se | Webb: riksgalden.se